

Hur mår barn och unga i Kalmar län?

Linn Bergsten Ahrens, folkhälsosamordnare Länsstyrelsen Kalmar län
Mathias Karlsson, analytiker Region Kalmar län

Länsgemensam ledning i samverkan

Inom socialtjänst och angränsande område hälso- och sjukvård samt skolan i Kalmar län

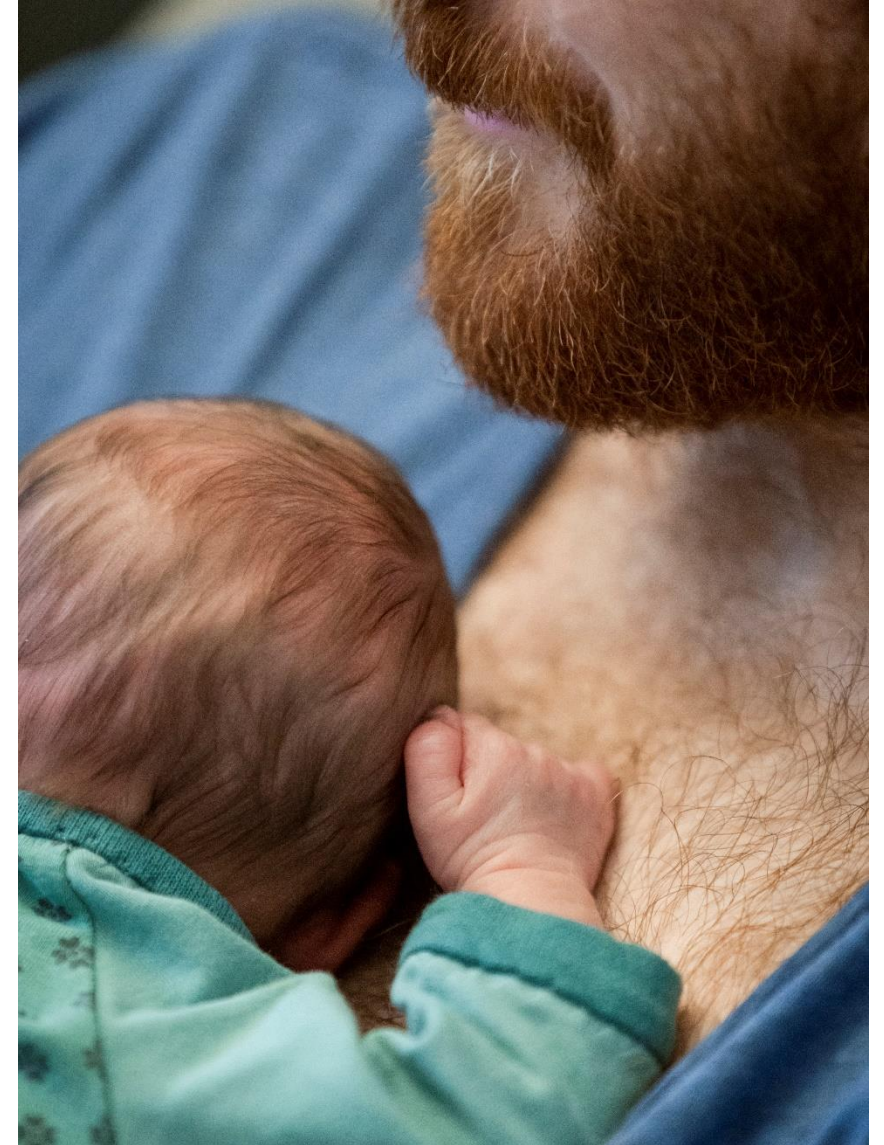
"Det finns ett vanligt, bristfällig, antagande att livsstilarna hos olika socioekonomiska utsatta grupper väljs fritt, vilket ignorerar att livsstilarna i själva verket formas utifrån de sociala och ekonomiska miljöer som människor lever i."

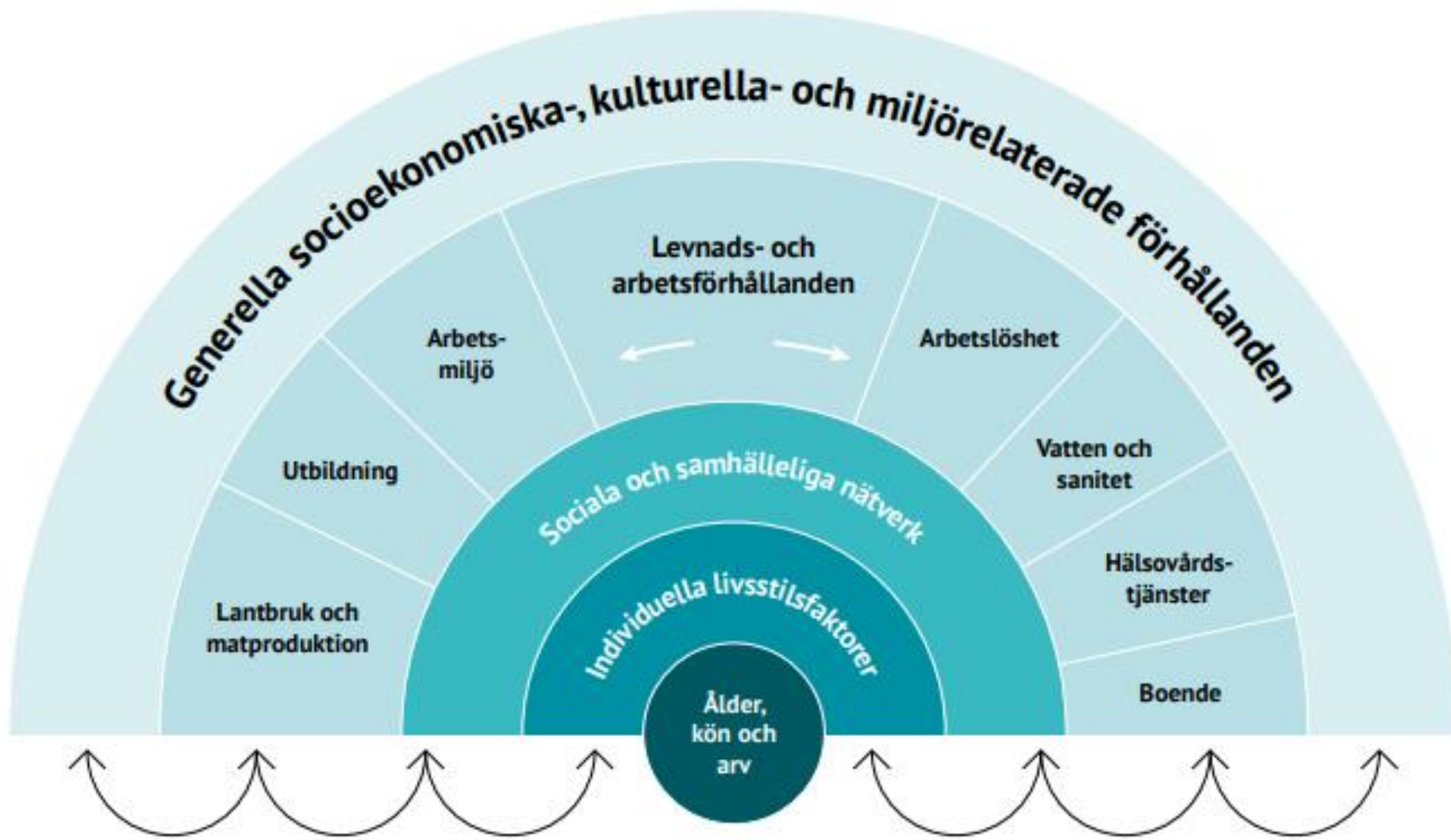
Källa: Översättning av Dahlgren, G & Whitehead, M (2021), *The Dahlgren-Whitehead model of health determinants: 30 years on and still chasing rainbows*,

Ojämlighet i olika avseenden sägs börja i fosterlivet och det tidiga livet, genom de skillnader i förutsättningar och möjligheter som barn får i och med att föräldrar och andra närstående skiljer sig åt vad gäller tillgång till viktiga resurser.

Resurser överförs mellan generationer, och därigenom vidmakthålls olika former av ojämlikhet också över flera generationer, vilket även gäller i relativt jämlika länder som Sverige.

Hälsans bestämningfaktorer

Källa: Dahlgren & Whitehead 2007

Läns gemensam ledning i samverkan

Inom socialtjänst och angränsande område hälso- och sjukvård samt skolan i Kalmar län

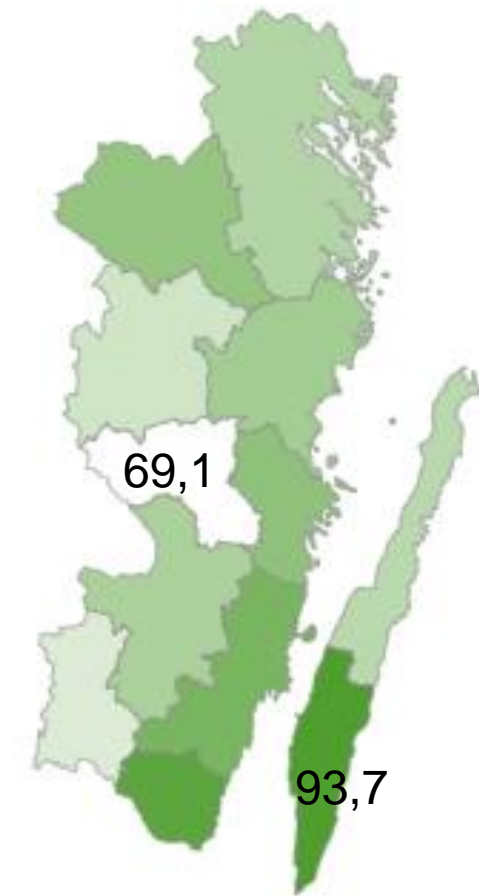
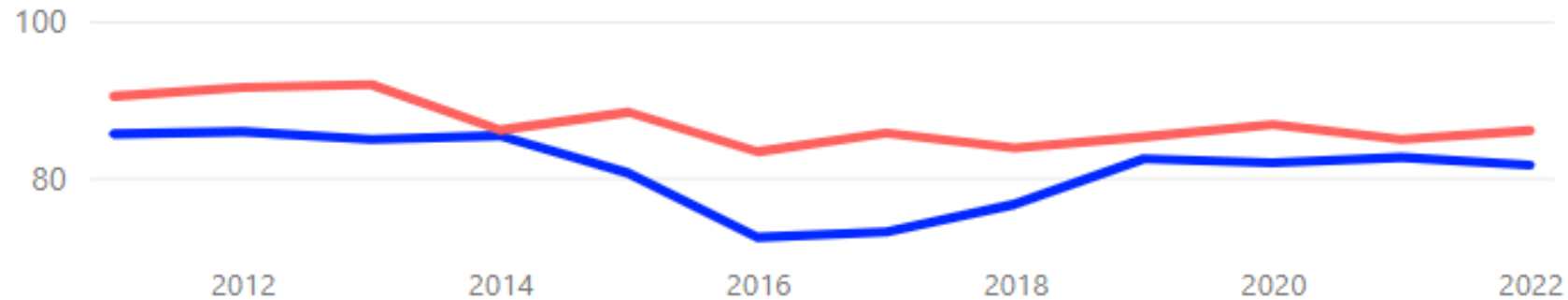
Uppdaterad

4 GOD UTBILDNING

Andel behöriga till yrkesprogram per kön

Kön ● killar ● tjejer

Behörighet till yrkesprogram Läsåret 2021/22

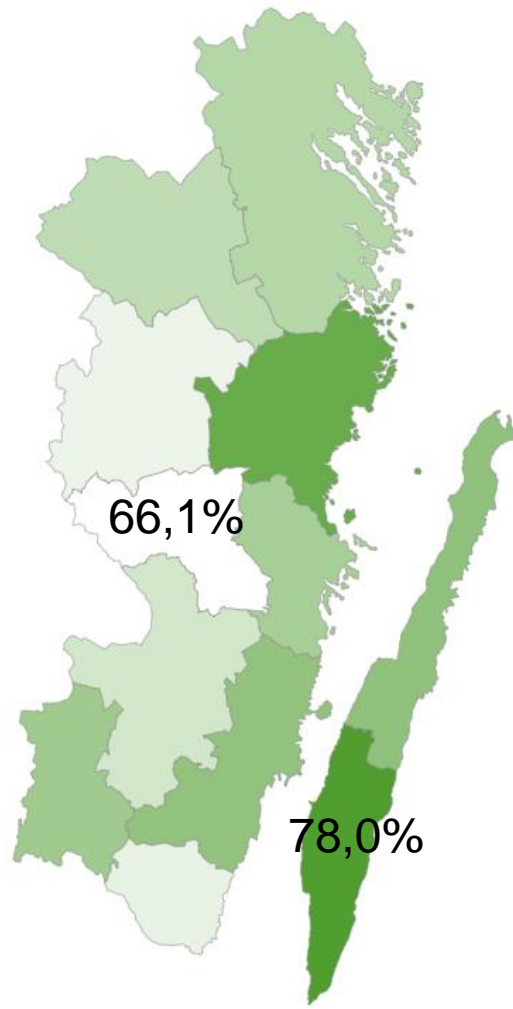
Mål 4: God utbildning för alla
Indikator: Behörighet till gymnasiet i åk 9

Källa: Skolverket

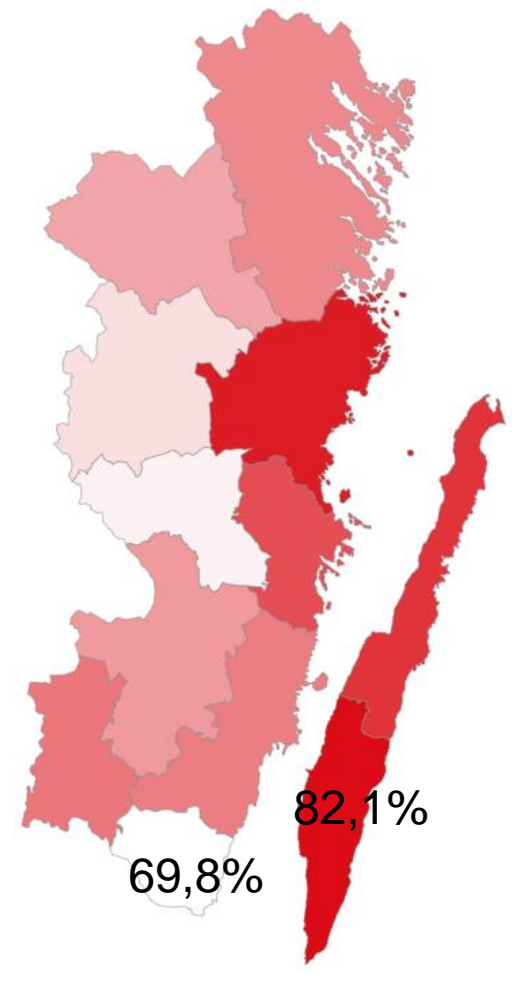

Länsgemensam ledning i samverkan

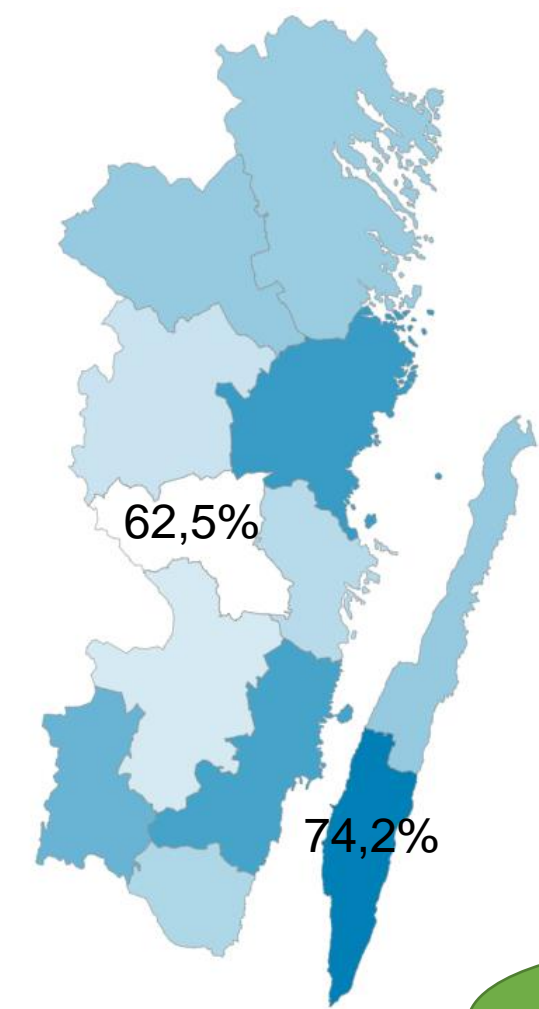
Inom socialtjänst och angränsande område hälso- och sjukvård samt skolan i Kalmar län

Totalt

Kvinnor

Män

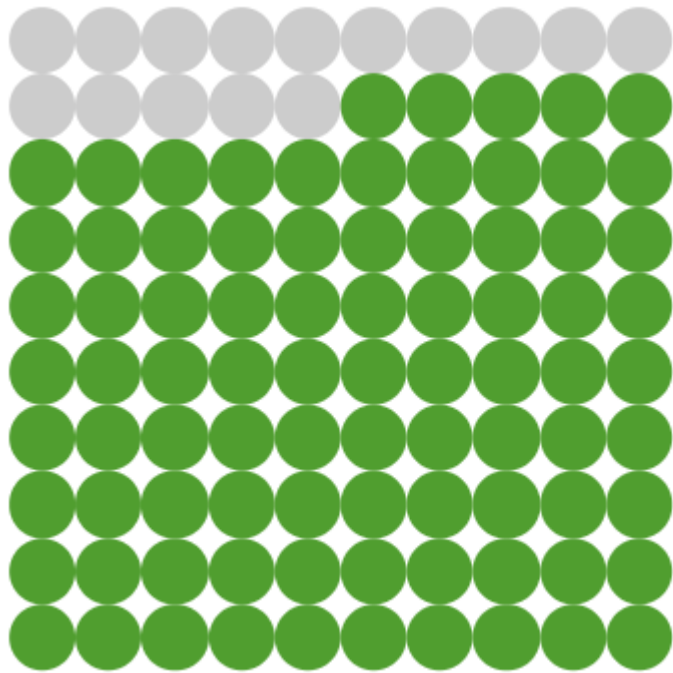
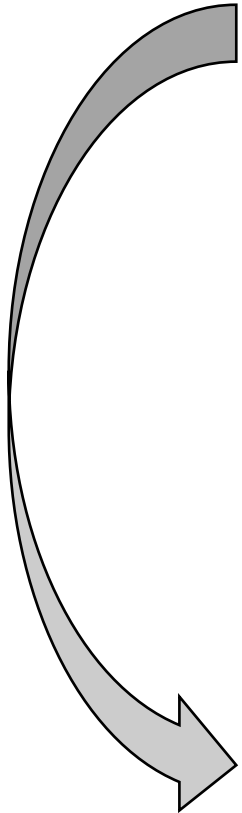
Uppdaterad

Gymnasieexamen inom 4 år (genomsnitt 2017-2021)

Källa: Fakta om Kalmar län / Folkhälsomyndigheten

Länsgemensam ledning i samverkan
Inom socialtjänst och angränsande område hälso- och sjukvård samt skolan i Kalmar län

85%

avslutar gymnasieutbildning
inom 4 år.

4 **≥** **10**

som saknar gymnasieutbildning
förvärvsarbetar (19-25-åringar)

3 **≥** **10**

som saknar gymnasieutbildning
har låg lön eller ekonomiskt
bistånd (19-25-åringar)

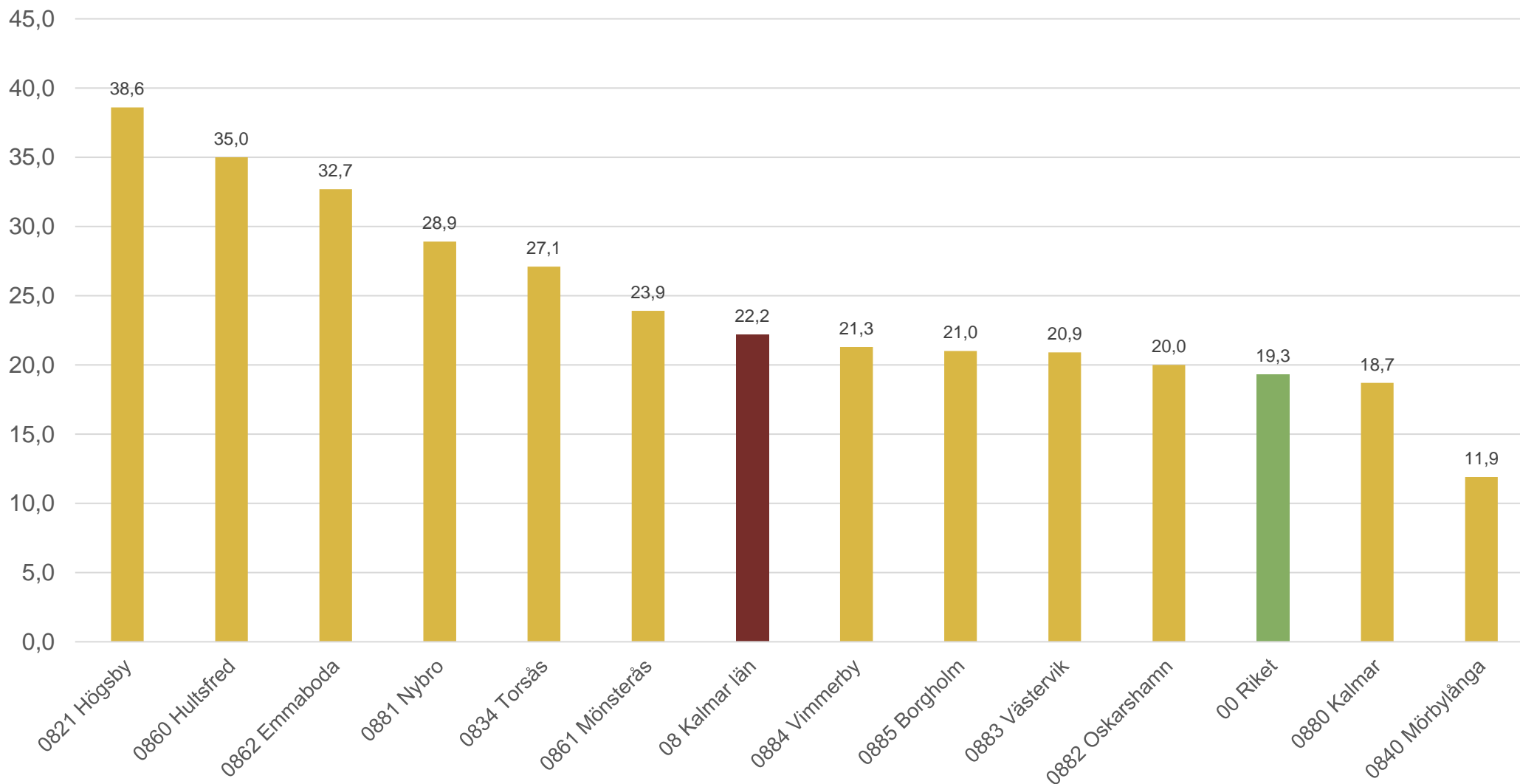
Gymnasieutbildningens betydelse

Källa: SCB, regional mikrodatabas Kalmar län 2017

Länsgemensam ledning i samverkan

Inom socialtjänst och angränsande område hälso- och sjukvård samt skolan i Kalmar län

Mål 1: Ingen fattigdom

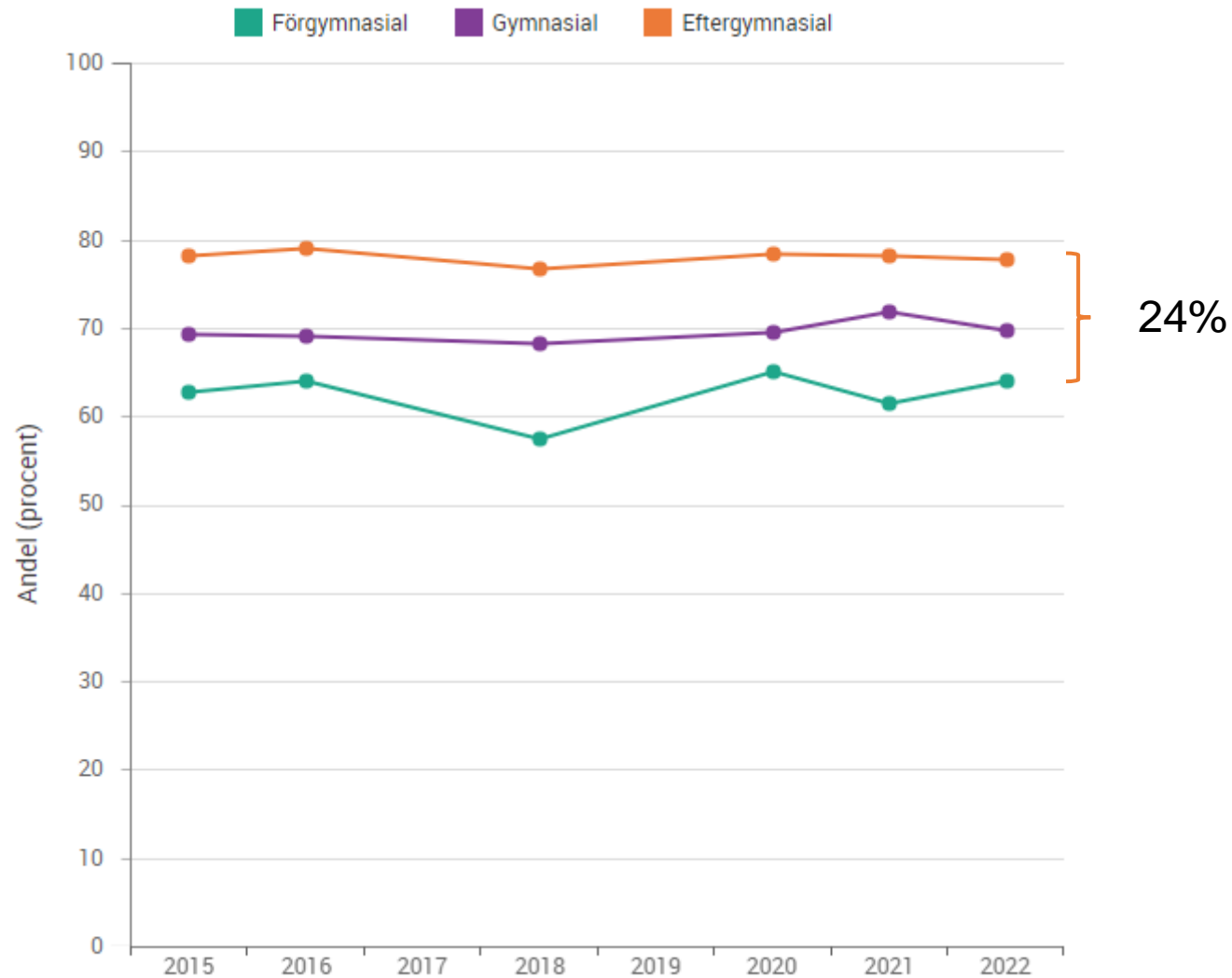
Indikator: Andel med låg ekonomisk standard 0-19 år

Källa: Folkhälsomyndigheten

Länsstyrelsen i Kalmar län
Längsgemensam ledning i samverkan

Inom socialtjänst och angränsande område hälso- och sjukvård samt skolan i Kalmar län

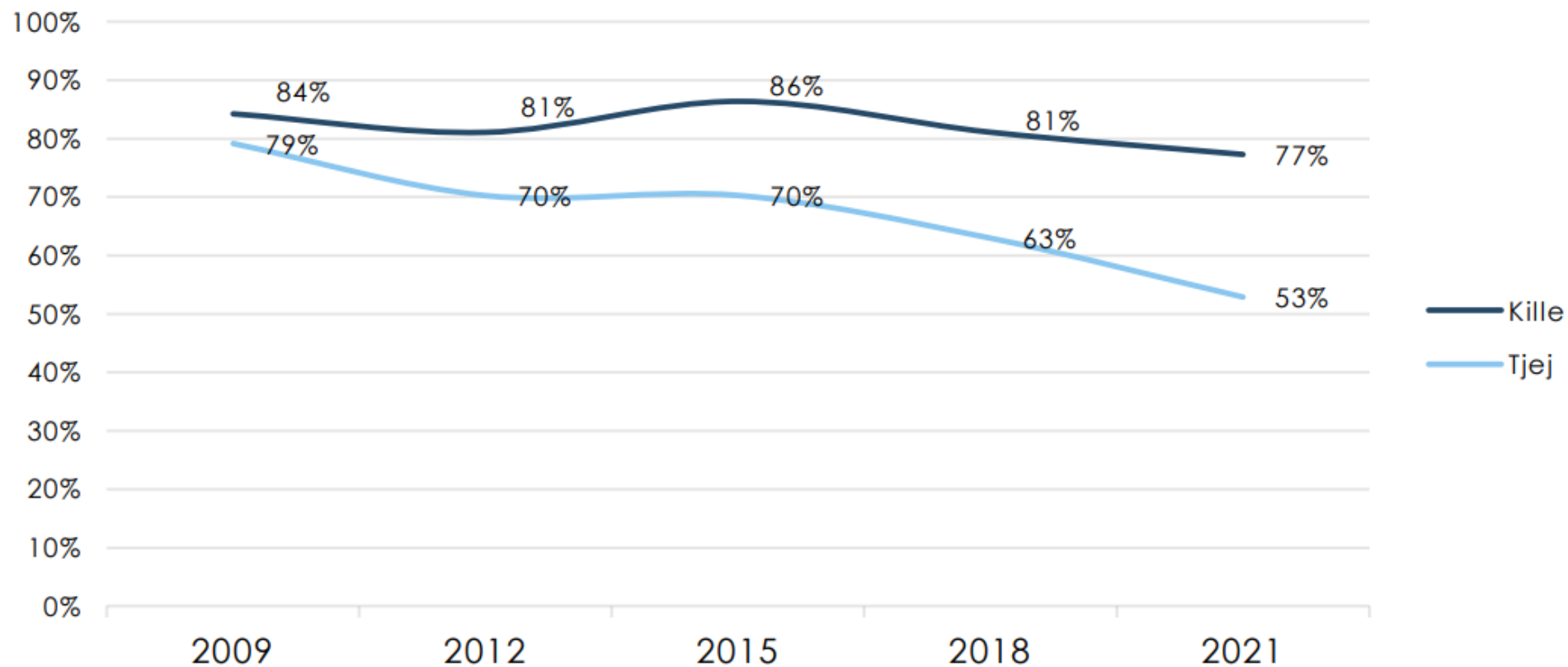
Andel av befolkningen som upplever god hälsa skiljer sig åt mellan utbildningsgrupper, Kalmar län

Källa: Folkhälsomyndigheten, Hälsa på lika villkor

Läns gemensam ledning i samverkan
Inom socialtjänst och angränsande område hälso- och sjukvård samt skolan i Kalmar län

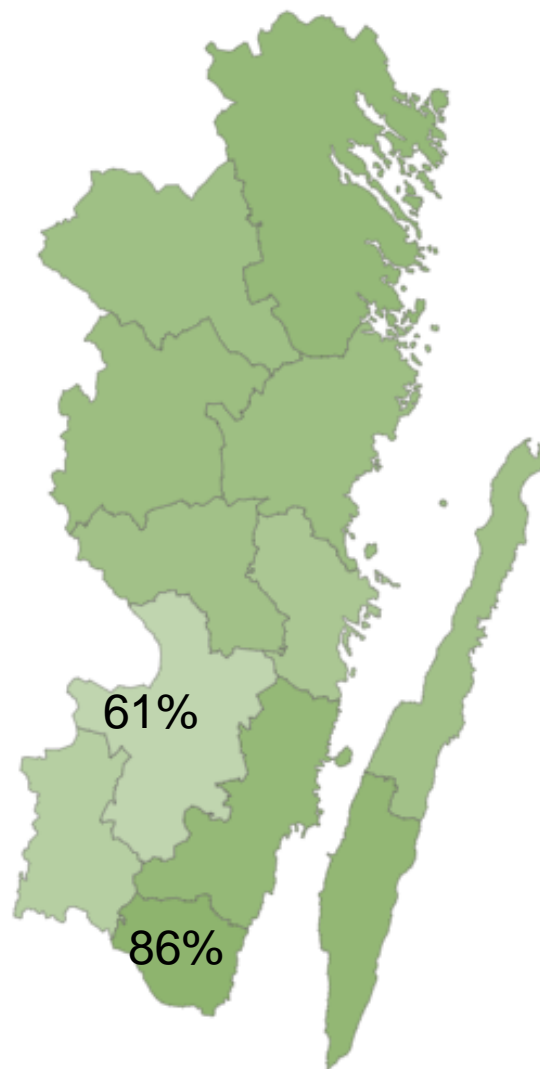
F1a. Andel som bedömer sin hälsa som mycket eller ganska bra: Utveckling över tid

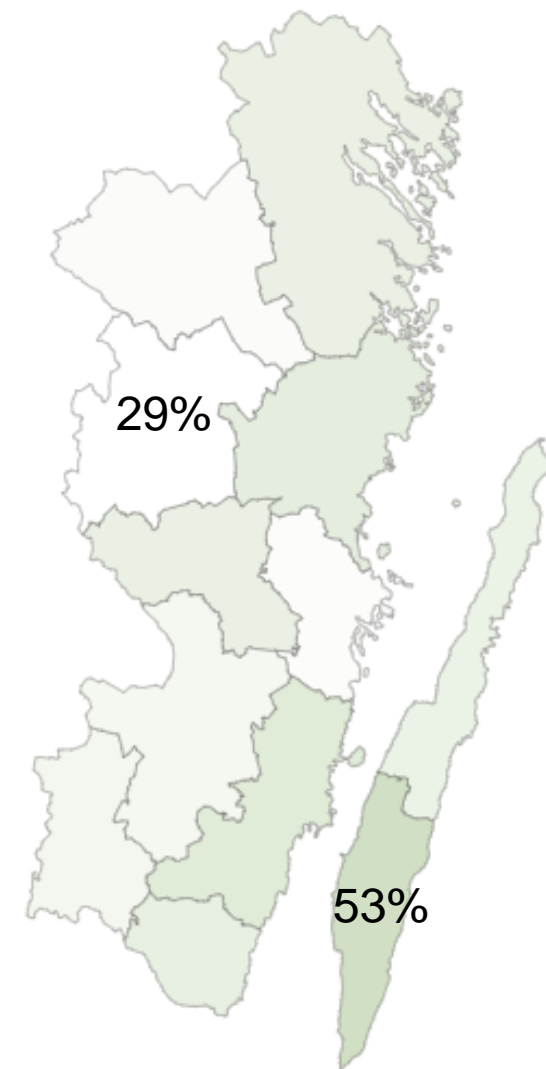
Kariesfria 3-åringar

Kariesfria 6-åringar

Kariesfria 19-åringar

Kariesfria per kommun, 2021

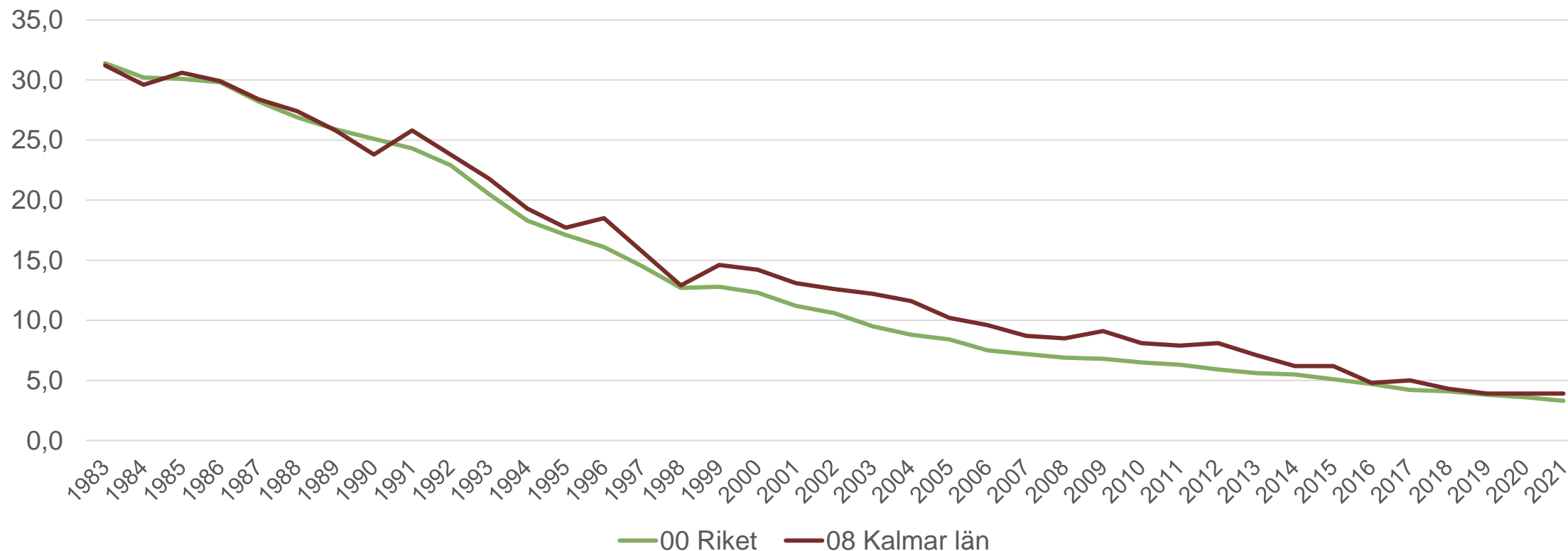
Källa: Folktandvården

Länsgemensam ledning i samverkan

Inom socialtjänst och angränsande område Hälsa- och sjukvård i Kalmar län

Rökning under graviditeten (12:e veckan)

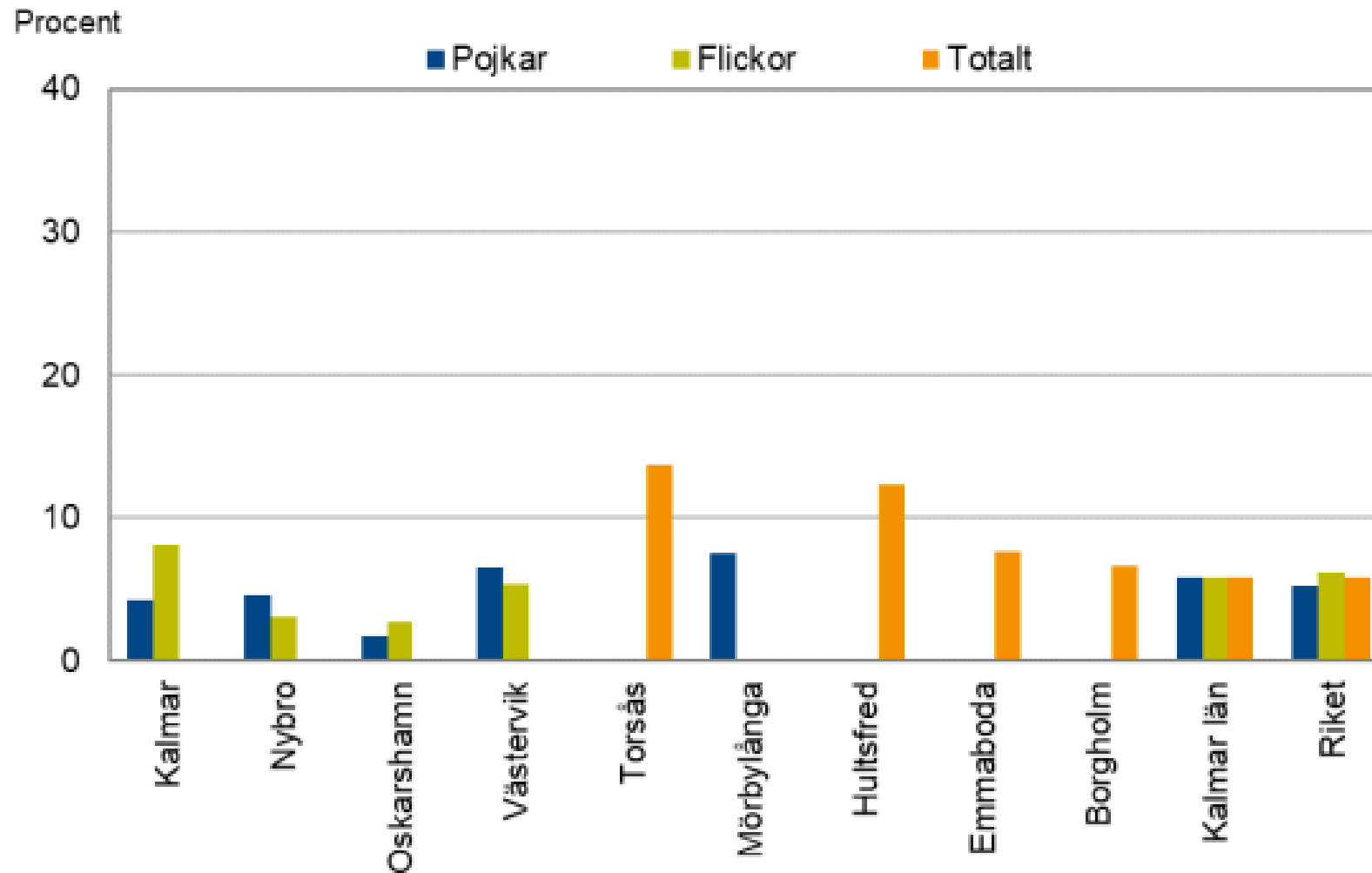

Diagram 3a. Andelen elever som intensivkonsumerat alkohol någon gång i månaden eller oftare i årskurs 9. Procent. 2021.

Intensivkonsumtion - alkoholmängd minst en helflaska vin senaste 30 dagarna

Källa: [CAN-enkäten](#)

Länsstyrelsen i Kalmar län
Länsstyrelsen i Kalmar län

Inom socialtjänst och angränsande område hälso- och sjukvård samt skolan i Kalmar län

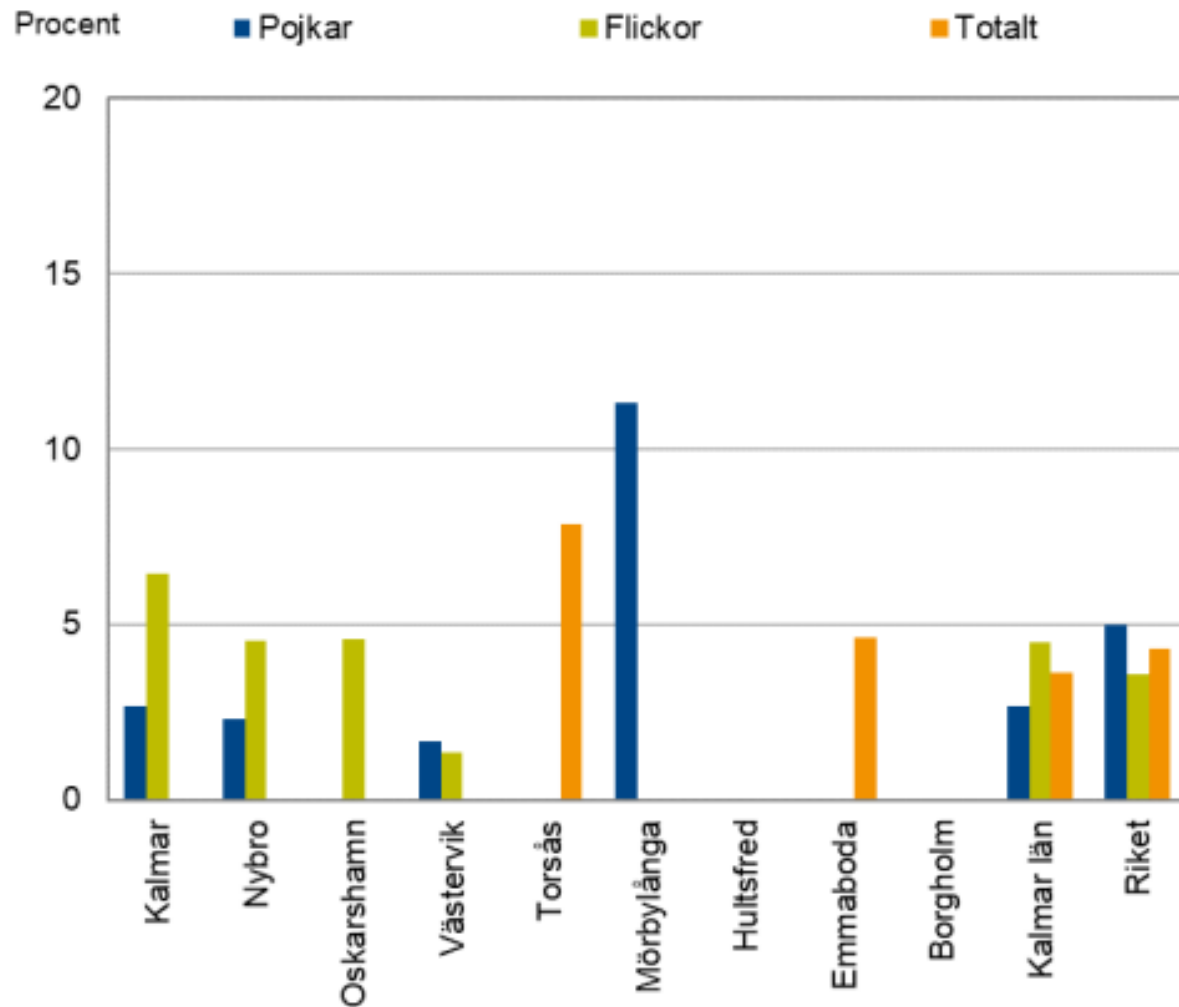

Diagram 5a. Andelen elever som använt narkotika de senaste 12 månaderna i årskurs 9. Procent. 2021.

Andel elever som använt narkotika de senaste 12 månaderna (åk 9)

Källa: [CAN-enkäten](#)

Länsgemensam ledning i samverkan

Inom socialtjänst och angränsande område hälso- och sjukvård samt skolan i Kalmar län

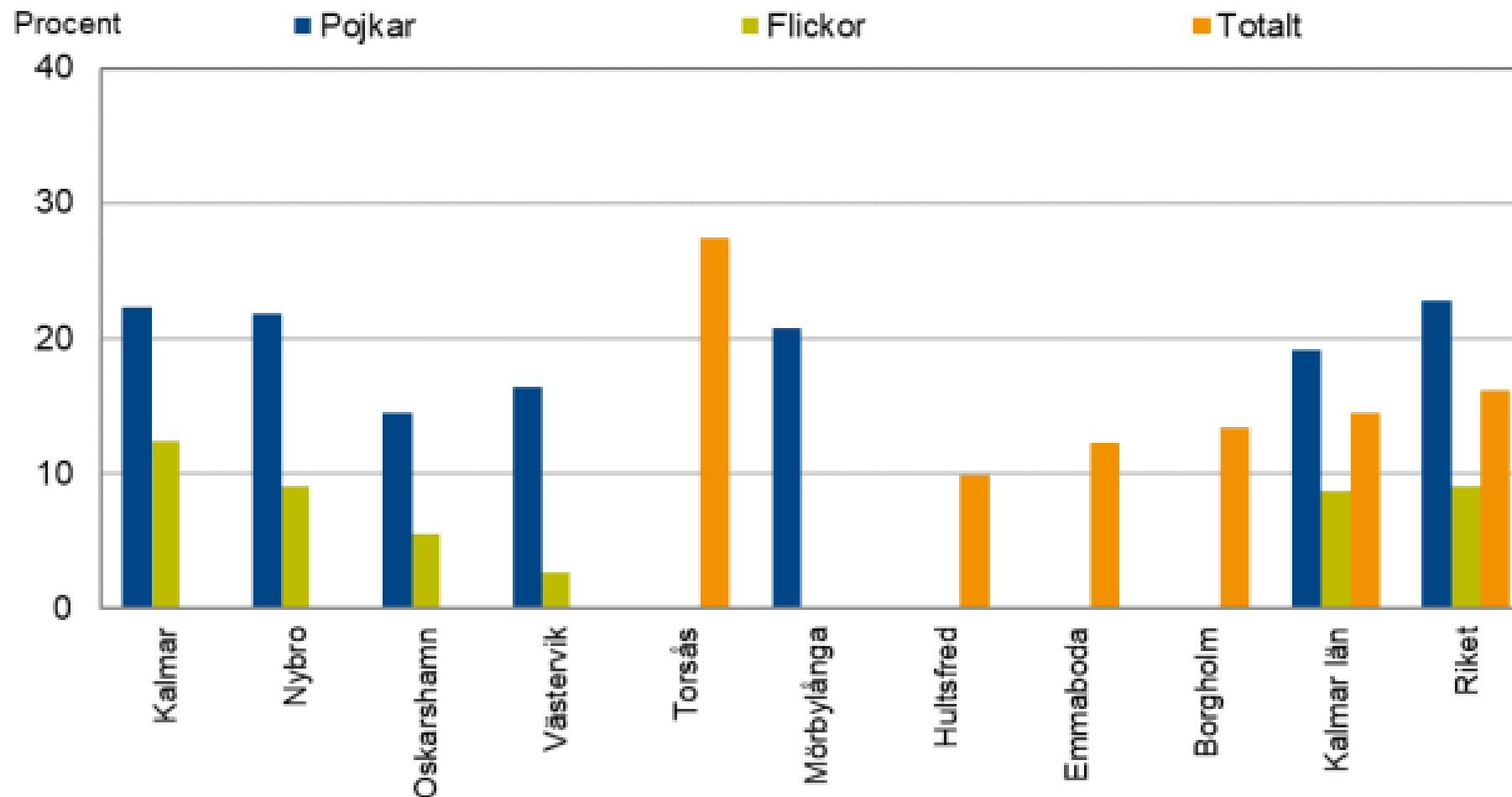

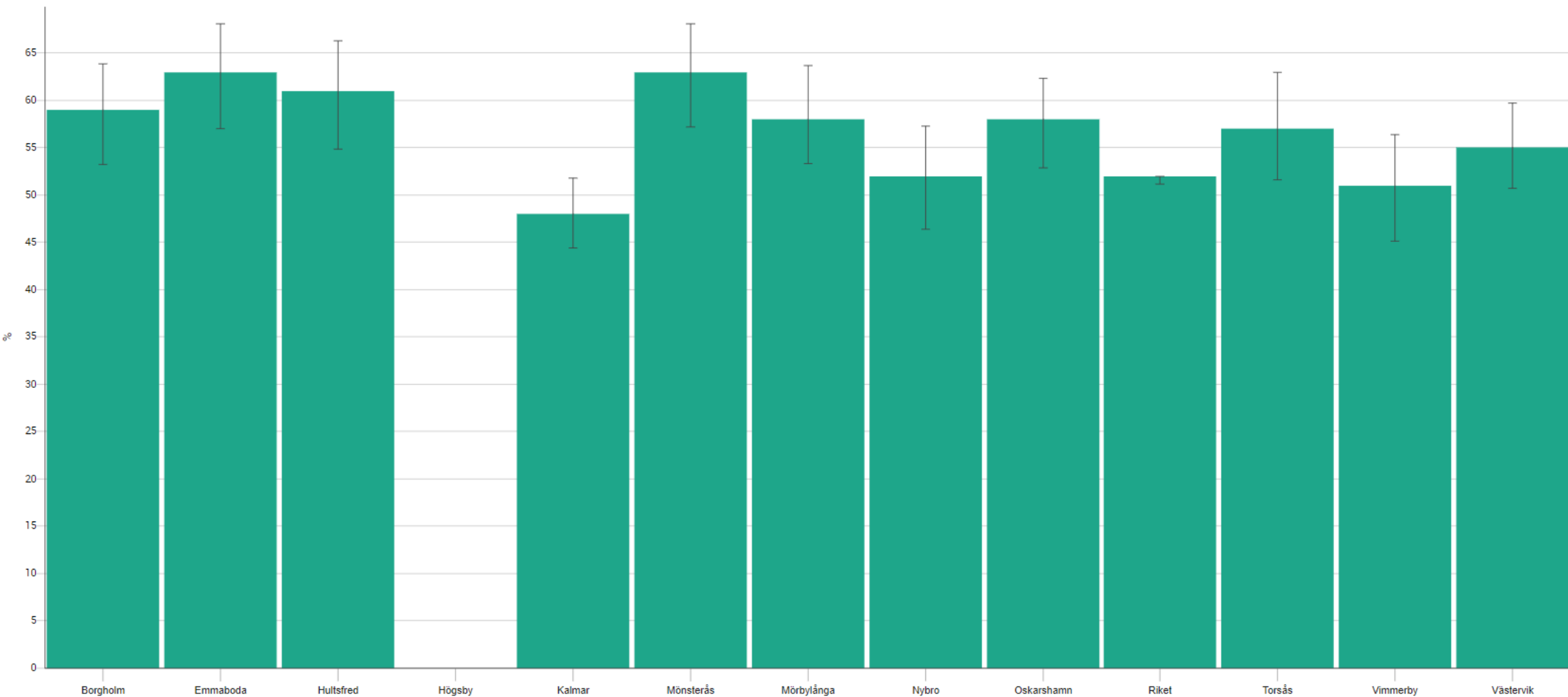
Diagram 10a. Andelen elever som har spelat om pengar de senaste 12 månaderna i årskurs 9. Procent. 2021.

Spelmissbruk - 2021

Källa: [CAN-enkäten](#)

Läns gemensam ledning i samverkan
Inom socialtjänst och angränsande område hälso- och sjukvård samt skolan i Kalmar län

Vuxna - överviktiga och fetma per kommun i Kalmar län (2018-2021)

Källa: Folkhälsomyndigheten, FolkhälsoStudion

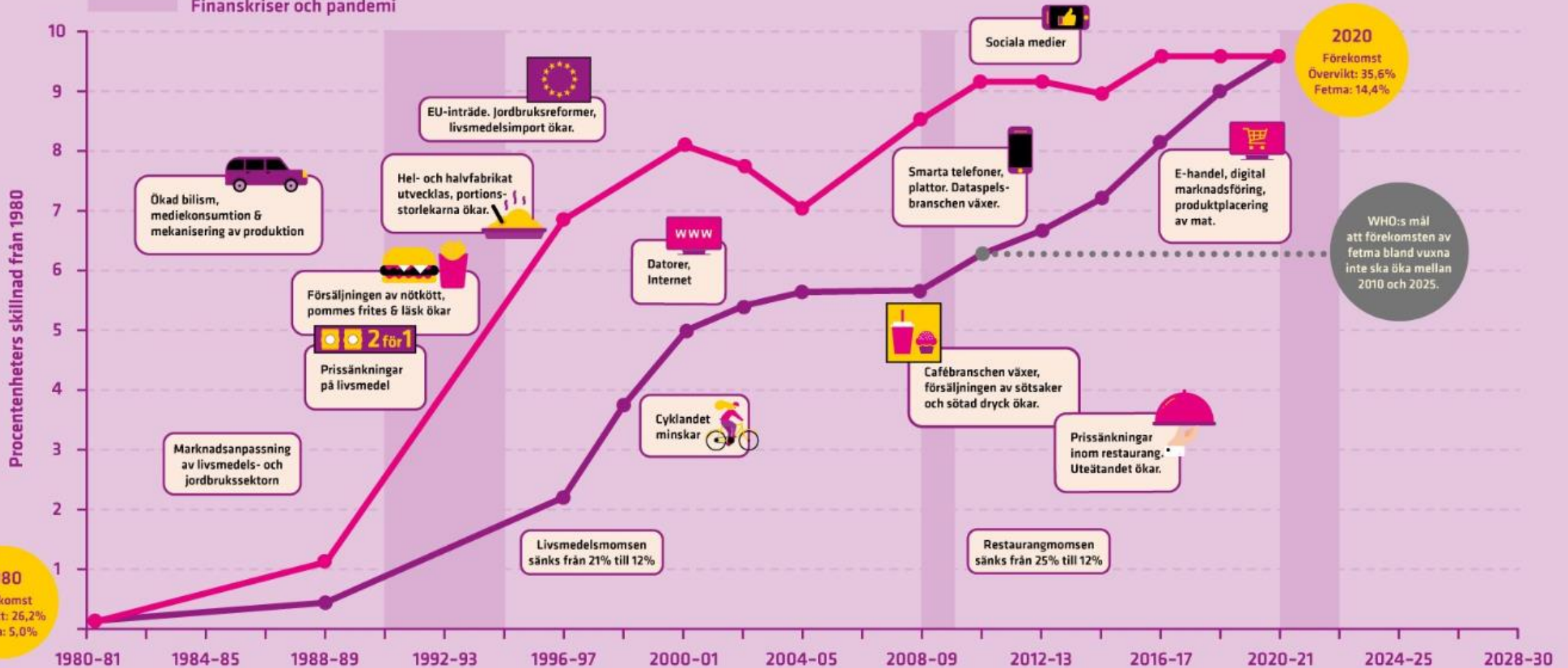

Läns gemensam ledning i samverkan

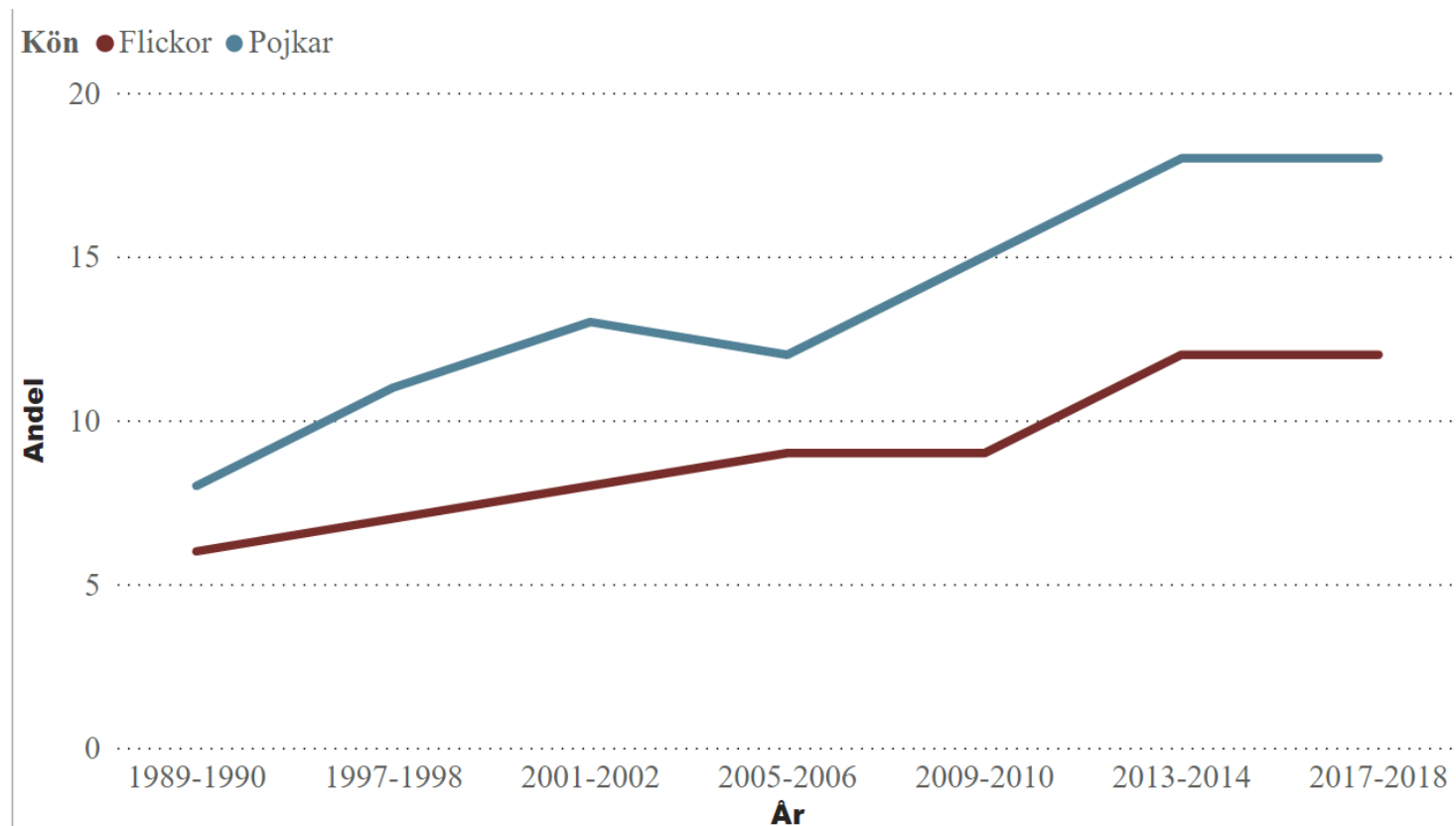
Inom socialtjänst och angränsande område hälso- och sjukvård samt skolan i Kalmar län

Utveckling av övervikt och fetma 1980 – 2020.

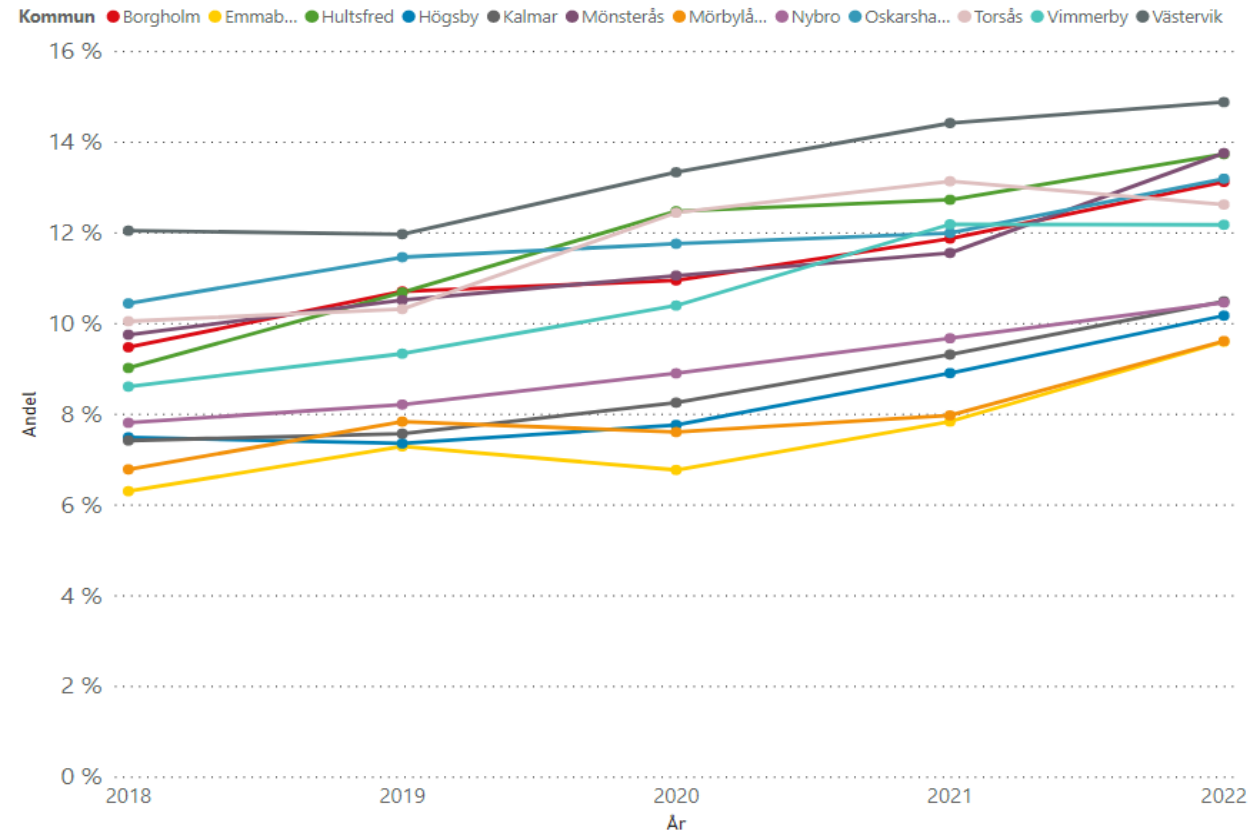
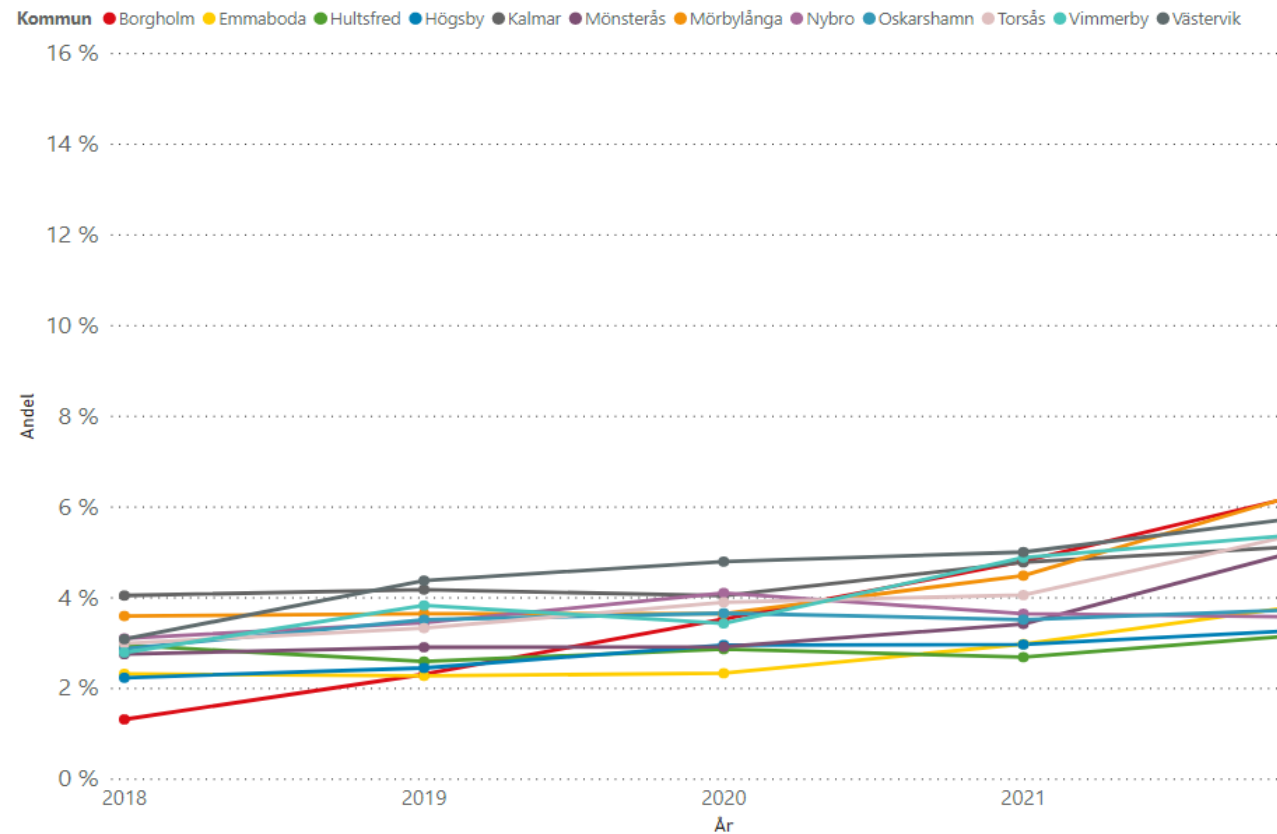
- Övervikt
- Fetma
- WHO's mål
- Finanskriser och pandemi

Andel överviktiga (25 BMI-) 11-15-åringar per kön i Kalmar län

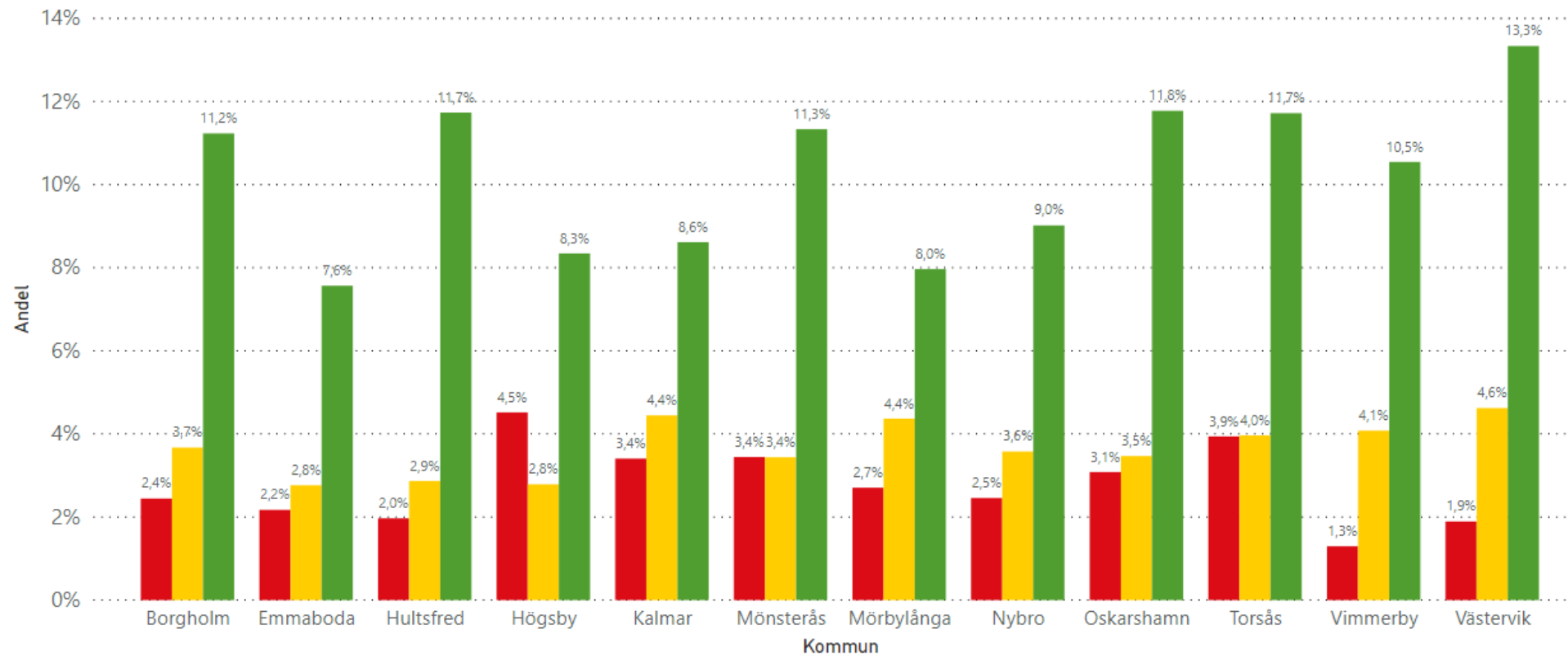

Andel 6-17-åringar på BOU och BUP 2018-2022 per kommun

Andel av befolkningen som besökt respektive verksamhet, genomsnitt 2018-2022

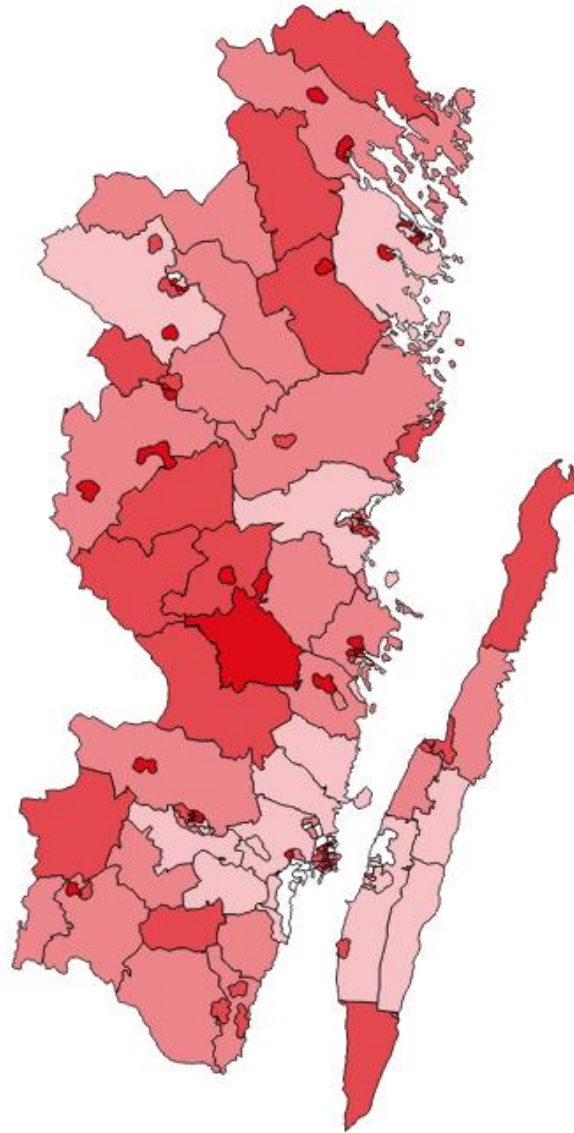
● MBHV ● BOU ● BUP

Data avser 2018 till och med 2022 och besök av psykologiska orsaker i mödra och barnhälsovården, barn- och ungdomshälsan samt barn- och ungdomspsykiatri. Befolkningen avser 0-6 åringar vid slutet av perioden för MBHV. BOU och BUP är befolkningen 6-17 år. Uppgifterna om befolkningen för 2022 är preliminära.

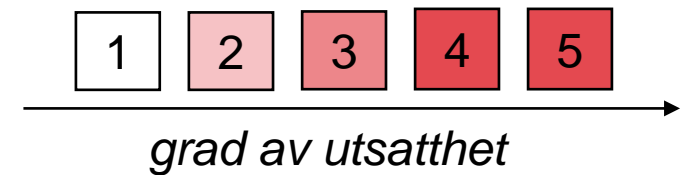

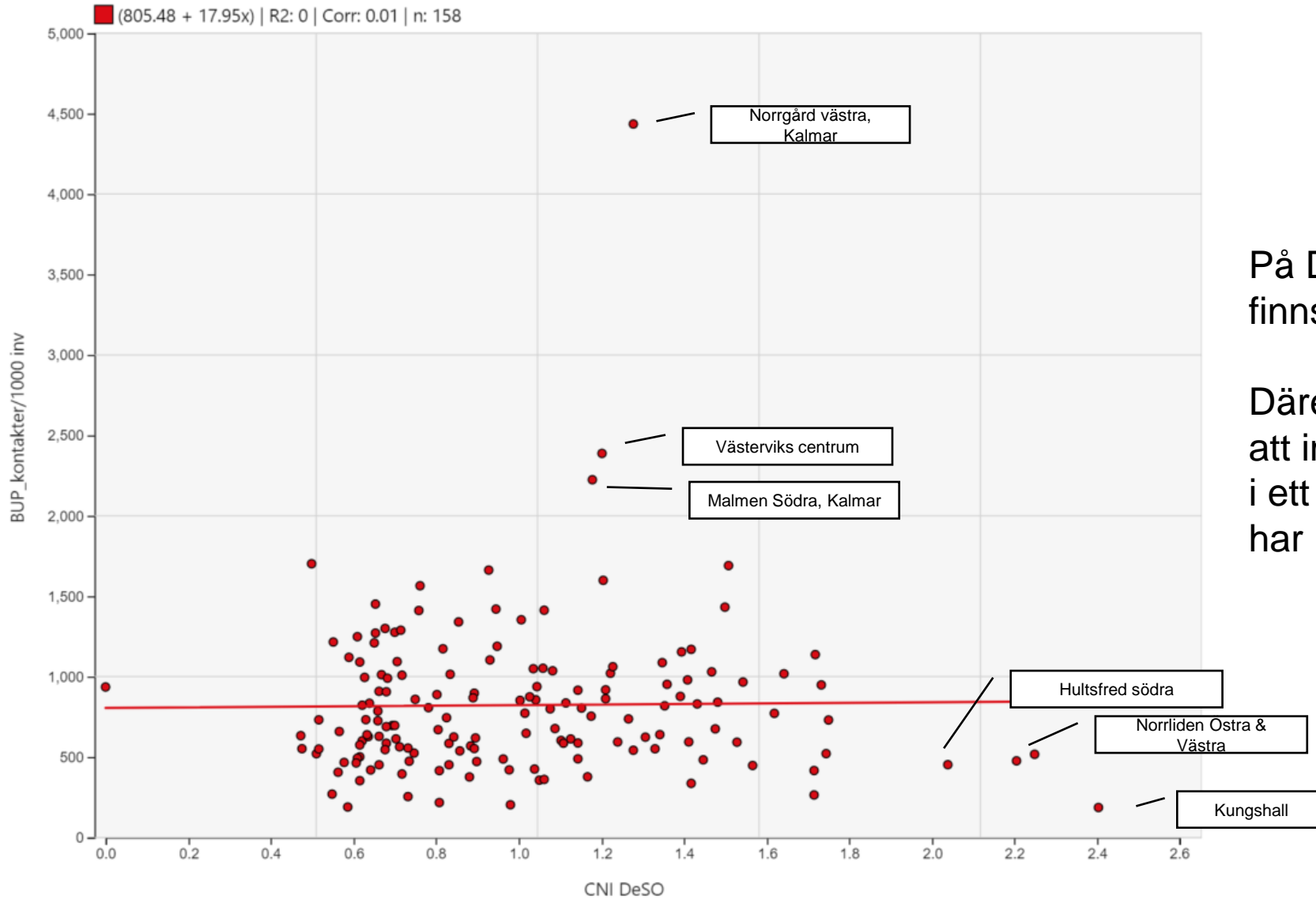
Deprivationsindex

Innehåll i index

- a) Andel med låg ekonomisk standard
- b) 25-64 år med max 12 års utbildning
- c) 16-64 år som saknar betalt arbete
- d) Andel som bor i hyresrätt

På DeSO nivå i länet finns inget statistiskt samband.

Däremot visar diagrammet att invånare med som bor i ett område med hög CNI har relativt få kontakter.

CNI och BUP-kontakter

Källa: Region Kalmar län, egna beräkningar för CNI per DeSO baserat på Regiondatabas från Statistikmyndigheten SCB

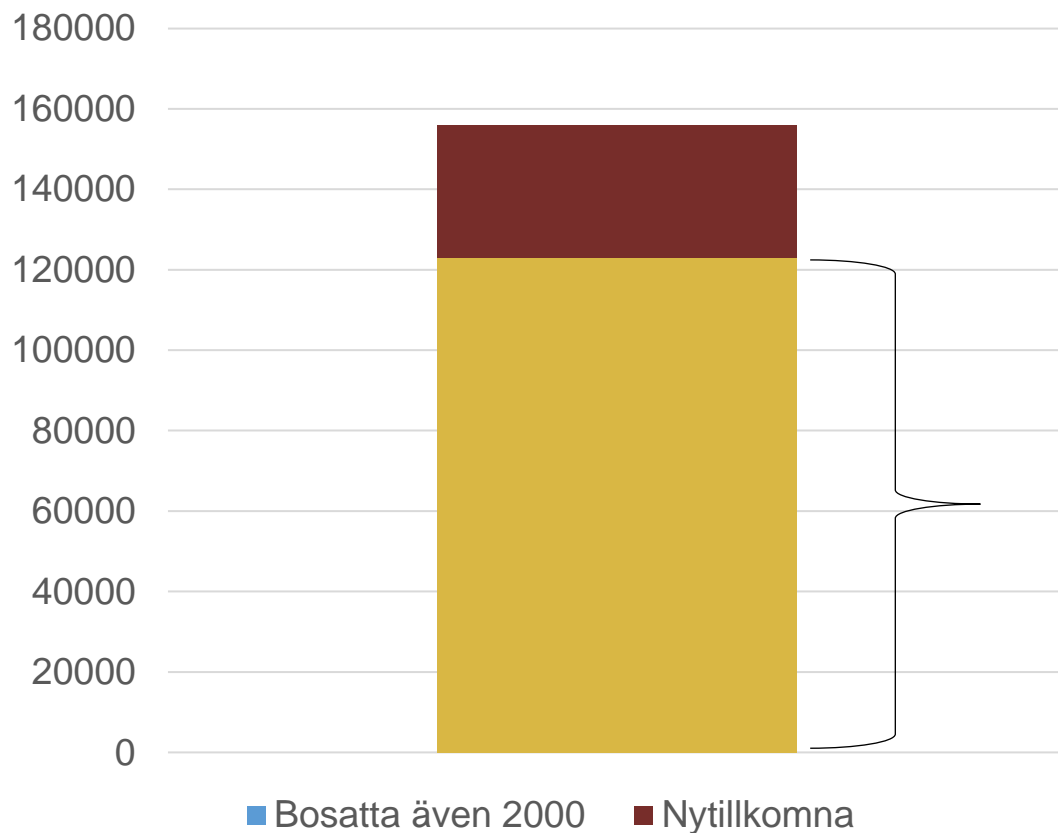

Läns gemensam ledning i samverkan

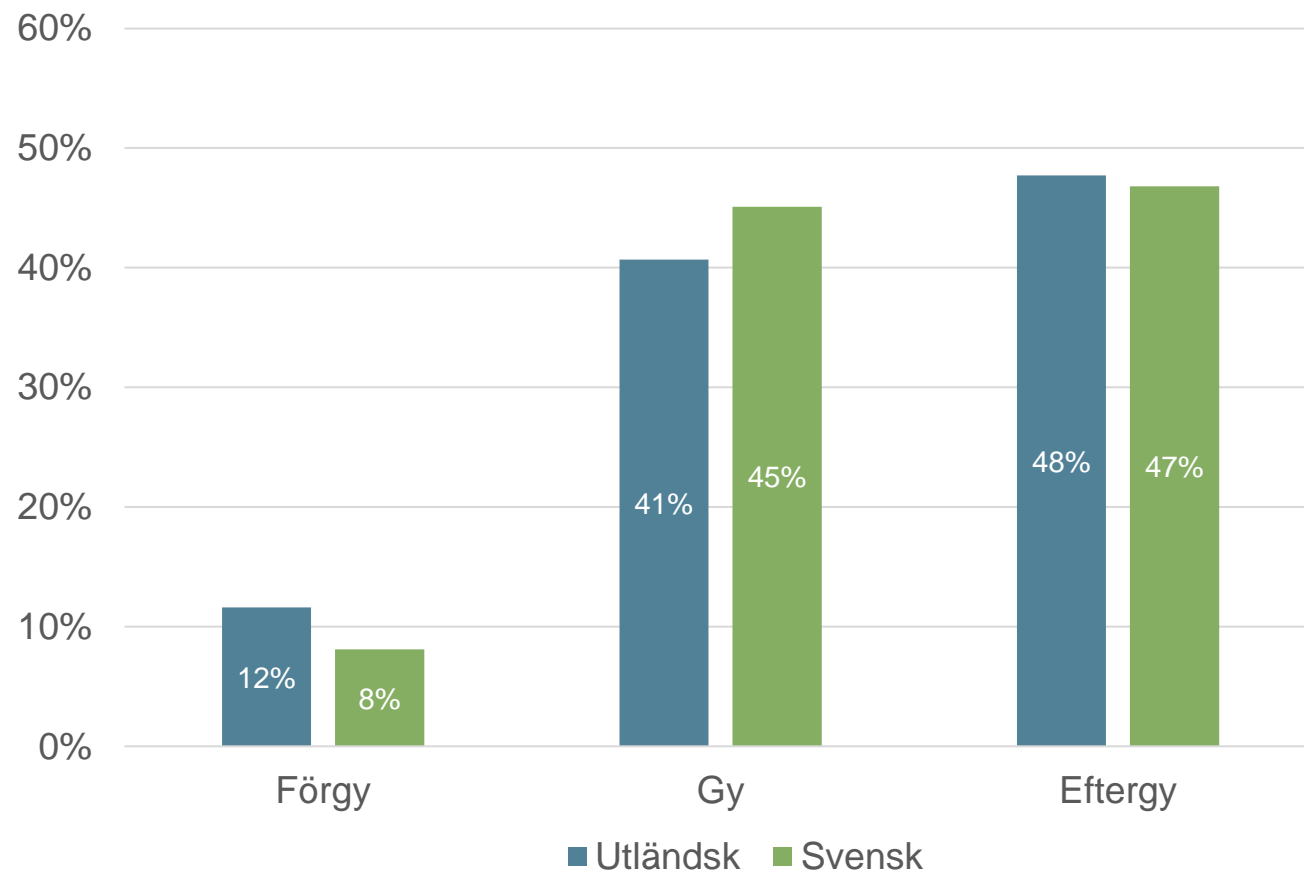
Inom socialtjänst och angränsande område hälso- och sjukvård samt skolan i Kalmar län

5 000 folkbokförda
2000 inte med år
2019.

29-åringar 2019

Utbildningsnivå år 2019 (födda 1990)

Hur gick det för 10-åringarna (födda 1990)?

Störst utmaningar

- Förgymnasialt utbildad
- Ekonomiska problem
- Stressad
- Rökare
- Fetma
- Liten tätort långt från Kalmar
- Har funktionsvariation
- HBTQ-person

Bäst förutsättningar

- Minst gymnasieutbildad men ofta högre
- Förvärvsarbetar
- Ingen negativ stress
- Tobaksfri
- Normalviktig
- Regelbunden motion
- Bor nära Kalmar

Man?

Kvinna?

Olika förutsättningar i Kalmar län

Inspiration: Kommissionen för jämlik hälsa, "Hälsa på lika villkor", SCB

Länsgemensam ledning i samverkan

Inom socialtjänst och angränsande område hälso- och sjukvård samt skolan i Kalmar län

Psykiatriförvaltningen

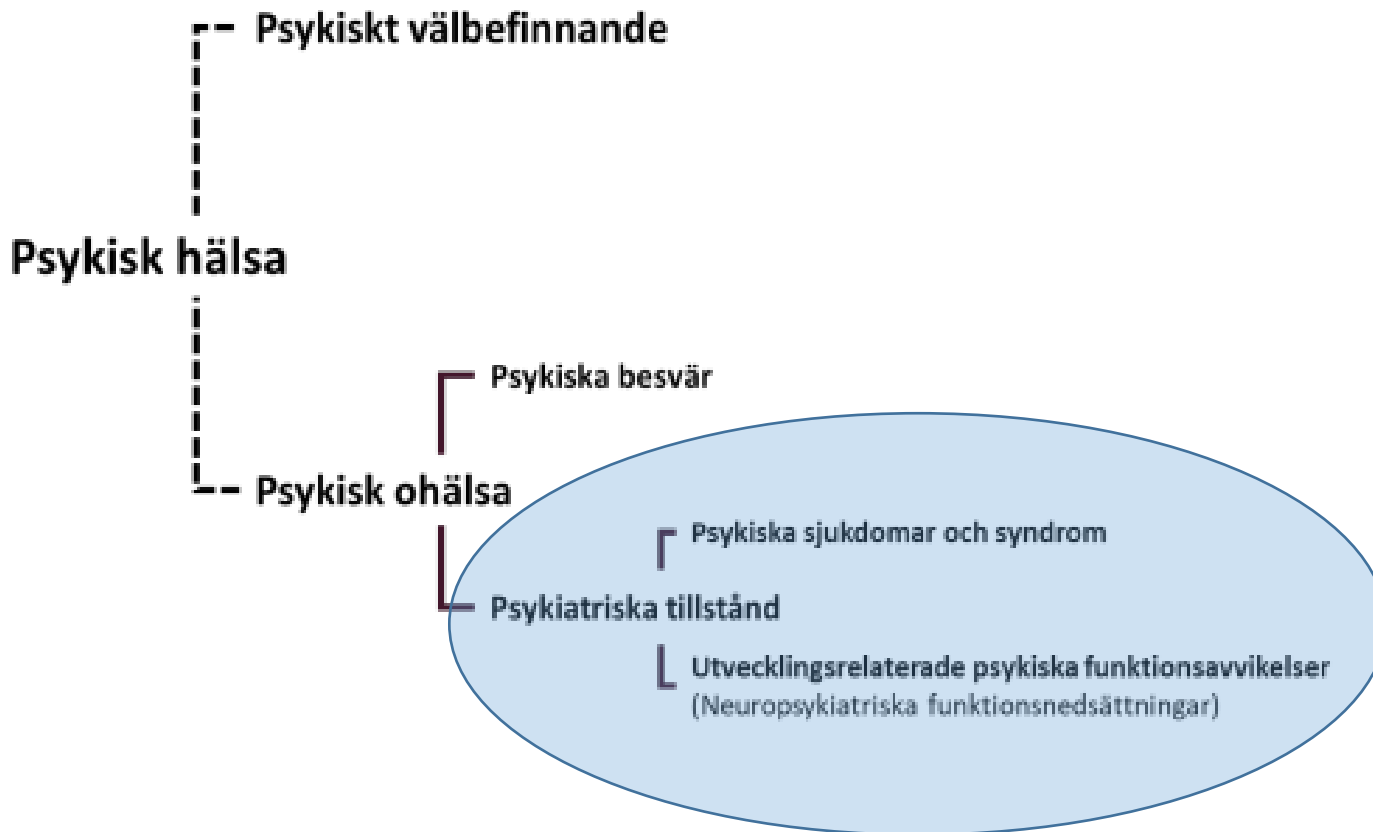
Barn- och ungdomspsykiatri

Mats Peterson, psykiatridirektör Region Kalmar län

Länsgemensam ledning i samverkan

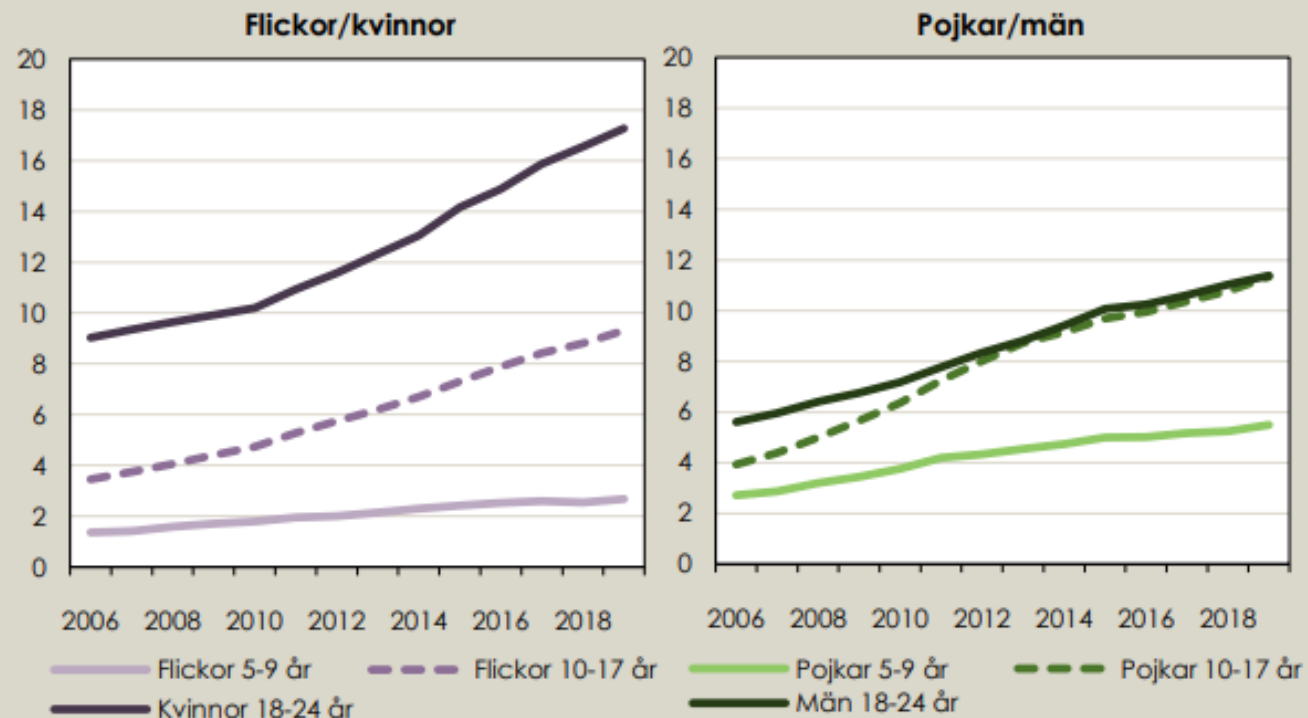
Inom socialtjänst och angränsande område hälso- och sjukvård samt skolan i Kalmar län

- Depression
- Ångest
- Psykos / Schizofreni
- Bipolär sjukdom (mani)
- Ätstörning, anorexi/ bulimi
- PTSD
- Neuropsykiatriska sjukdomar - ADHD autismspektrumstörning
- Självskaideproblematik
- Beroendeproblematik

Figur 1. Psykiatriska tillstånd bland barn och unga vuxna

Andel (%) barn och unga vuxna med minst en vårdkontakt inom slutenvård eller öppen specialiserad vård för någon psykiatrisk diagnos*, eller haft minst ett läkemedelsuttag av psykofarmaka, åren 2006-2019. Procent.

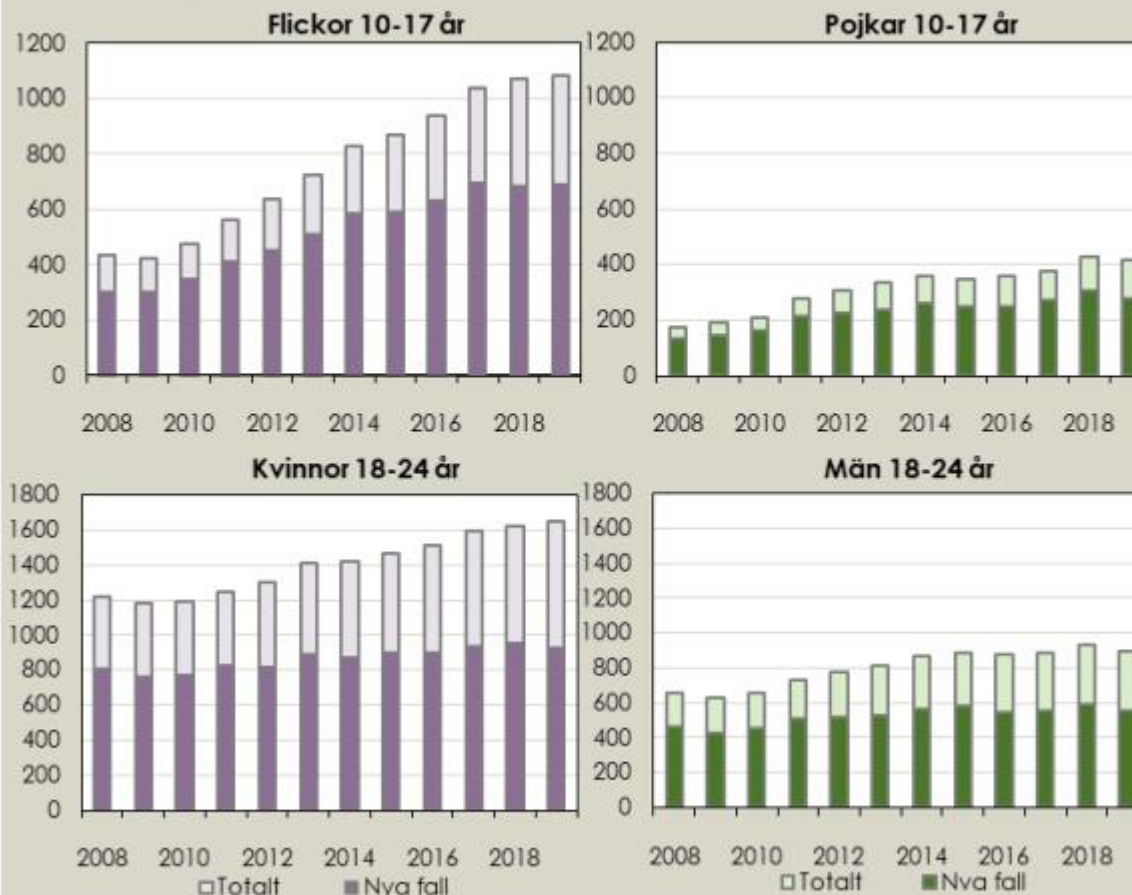

* Vissa personer kan ha vårdats på en psykiatrisk klinik utan att ha fått en diagnos - de har också inkluderats i resultatet.

Källa: Patientregistret och läkemedelsregistret, Socialstyrelsen.

Figur 2. Utvecklingen av depressioner

Andel barn och unga vuxna som vårdats för depression (F32-F39 som huvuddiagnos) inom slutenvård eller öppen specialiserad vård, totalt och därav nya fall*, år 2008-2019. Antal per 100 000 invånare.

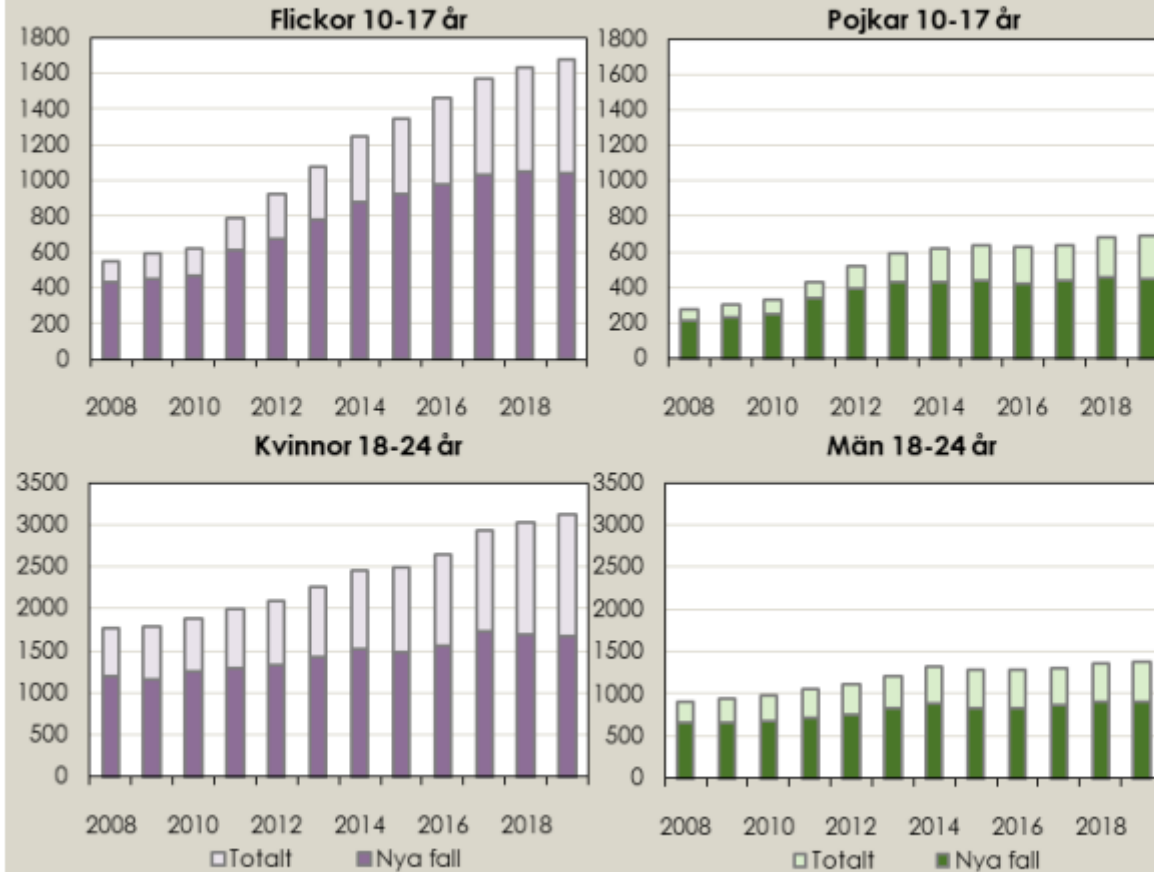

* Ej vårdats för depression de närmaste två föregående åren.

Källa: Patientregistret, Socialstyrelsen.

Figur 4. Utvecklingen av ångestsyndrom

Andel barn och unga vuxna som vårdats för ångestsyndrom (F40-F48 som huvuddiagnos) inom slutenvård eller öppen specialiserad vård, totalt och därav nya fall*, år 2008-2019. Antal per 100 000 invånare.

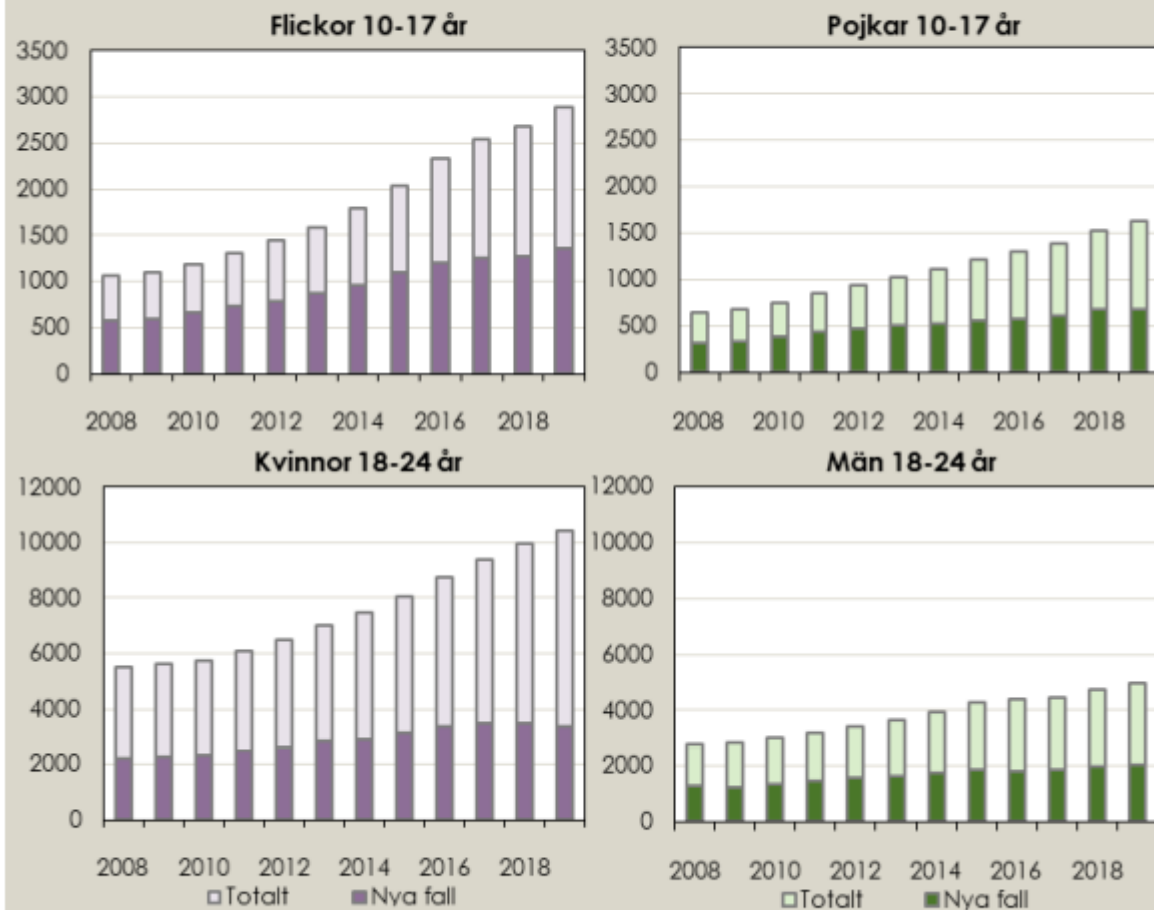

* Ej vårdats för ångestsyndrom de närmaste två föregående åren.

Källa: Patientregistret, Socialstyrelsen.

Figur 6. Utvecklingen av uttag av antidepressiva läkemedel

Andel barn och unga vuxna med uttag av antidepressiva (N06A) totalt och därav nya uttag*, år 2008-2019. Antal per 100 000 invånare.

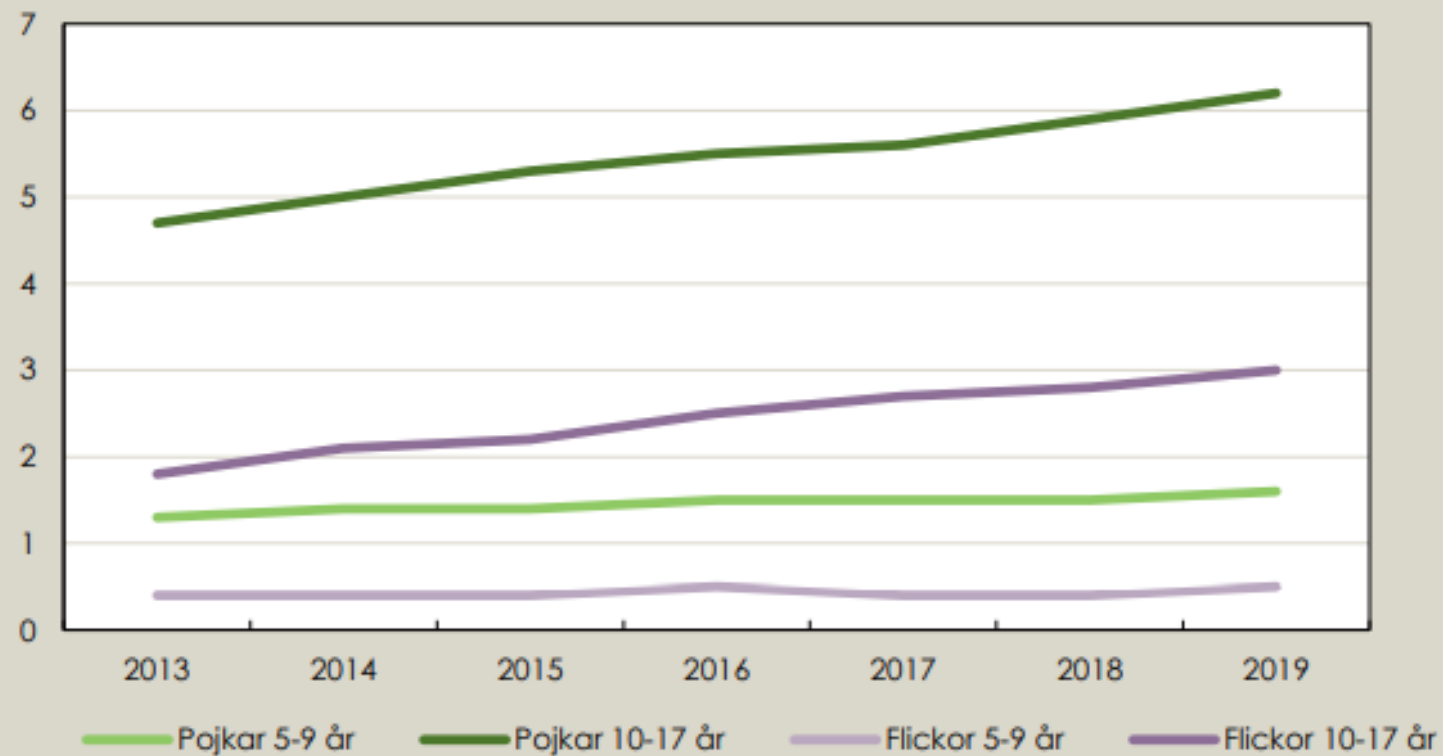
* Ej haft uttag av antidepressiva de närmaste två föregående åren.

Källa: Patientregistret, Socialstyrelsen.

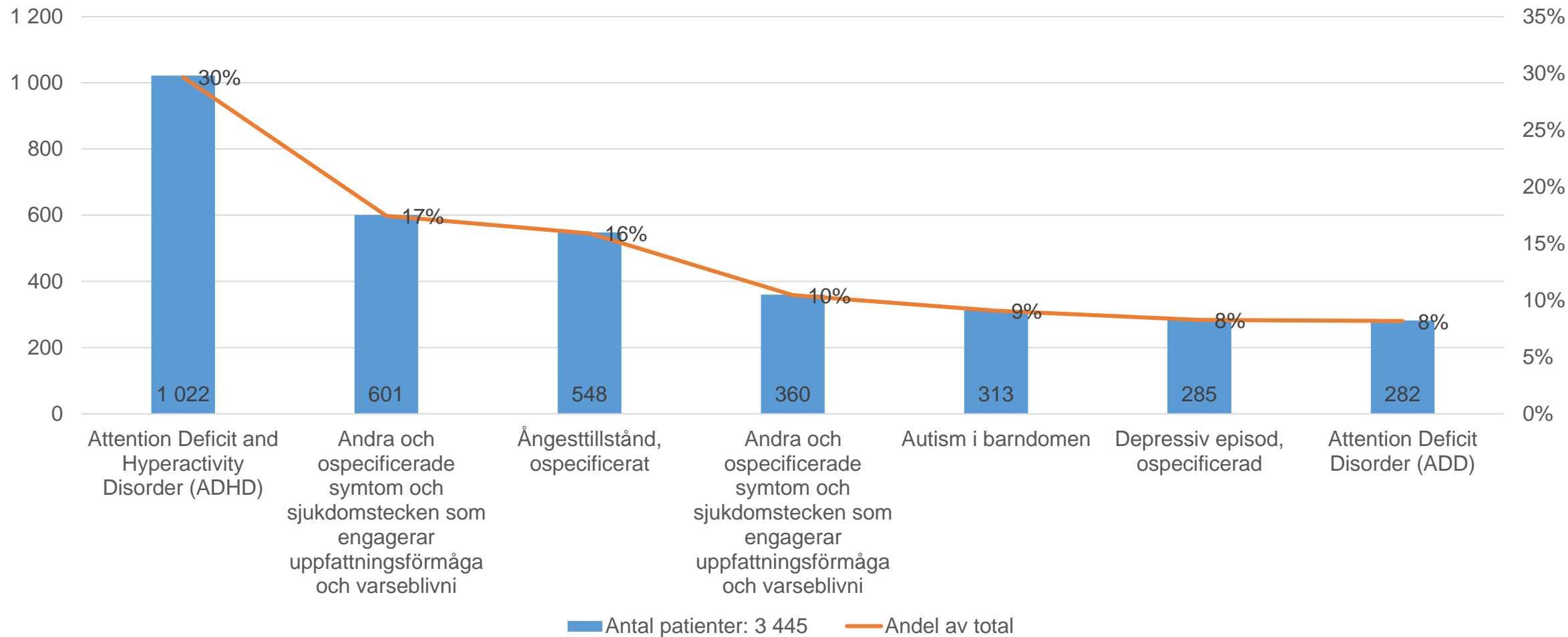
Figur 8. Utvecklingen av adhd-läkemedel

Andel pojkar och flickor som har haft minst ett uttag av något adhd-läkemedel respektive år. Perioden 2013-2019.

Procent

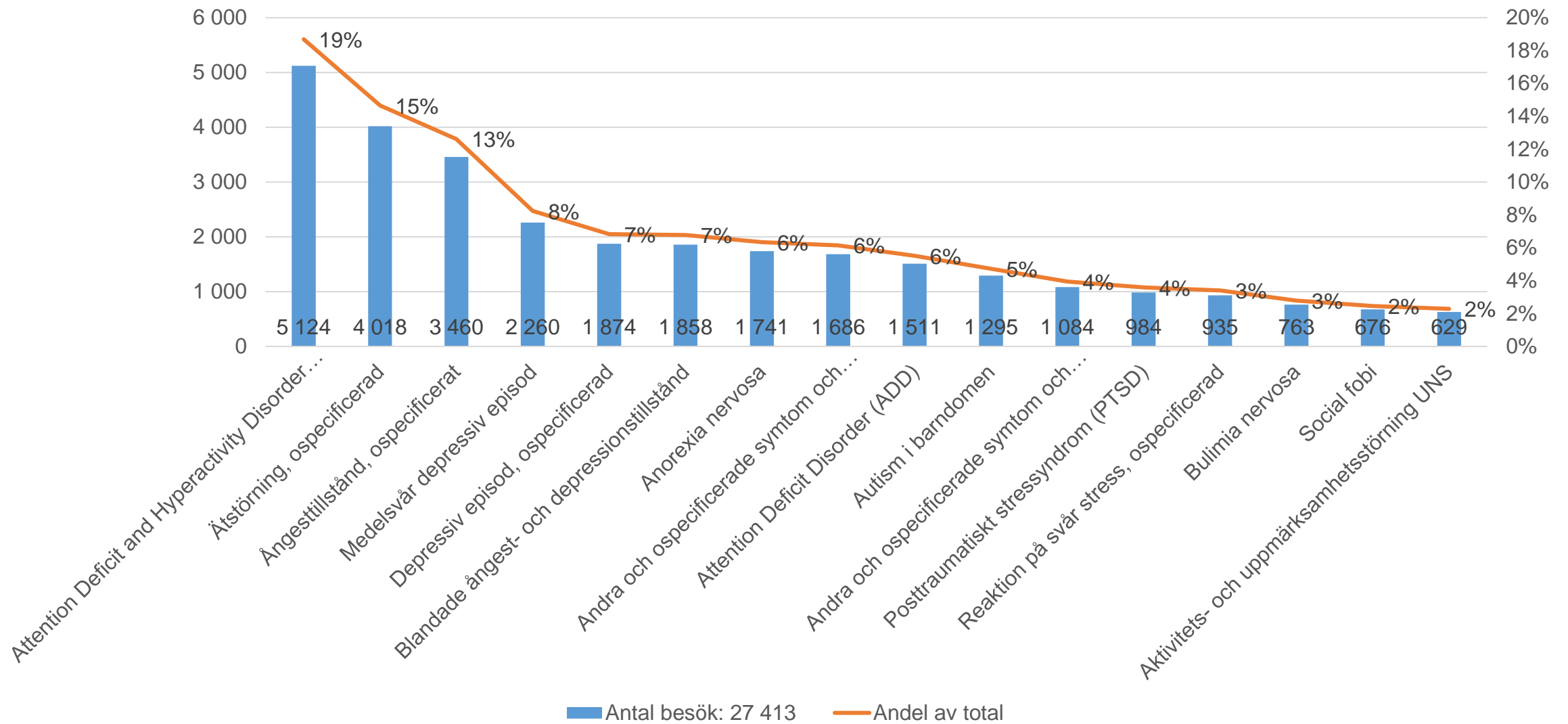
Källa: Patientregistret, Socialstyrelsen

Antal och andel patienter inom BUP

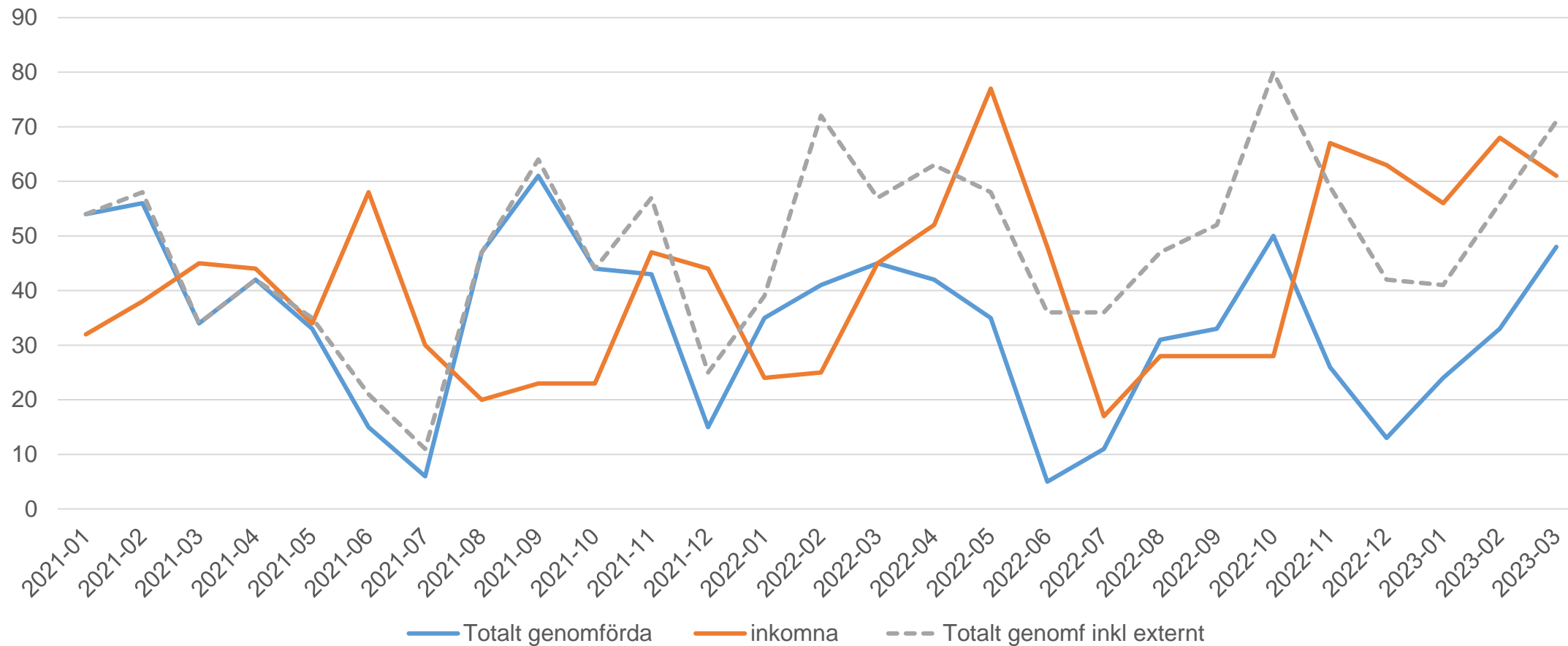
Länsstyrelsen i Kalmar län
Länsstyrelsen i Kalmar län
Inom socialtjänst och angränsande område hälso- och sjukvård samt skolan i Kalmar län

Antal och andel besök av alla med huvuddiagnos

Länsgemensam ledning i samverkan
Inom socialtjänst och angränsande område hälso- och sjukvård samt skolan i Kalmar län

Balansering tillgång och efterfrågan NP inkl. externa

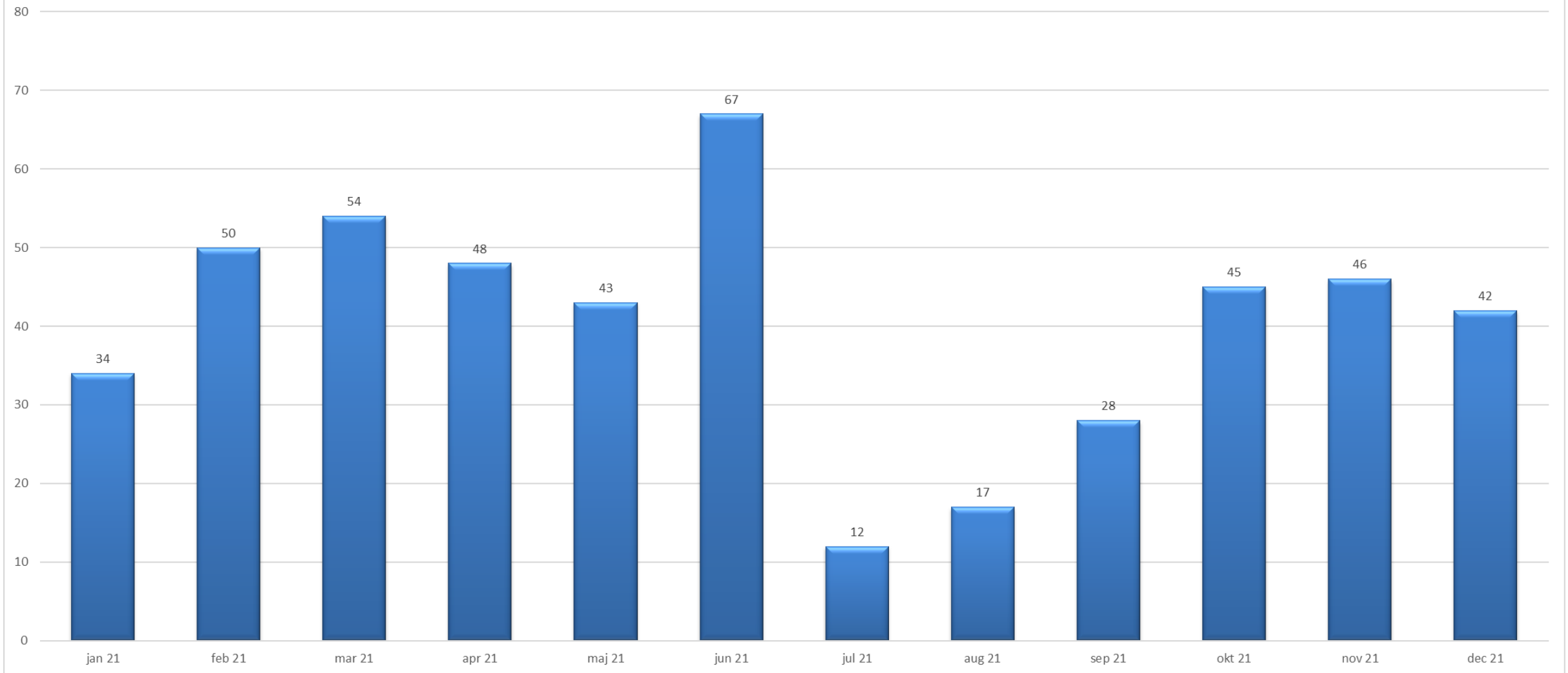
regionkalmar.se

Länsregionen Kalmar i samverkan

Inom socialtjänst och angränsande område hälso- och sjukvård samt skolan i Kalmar län

elevhälsan

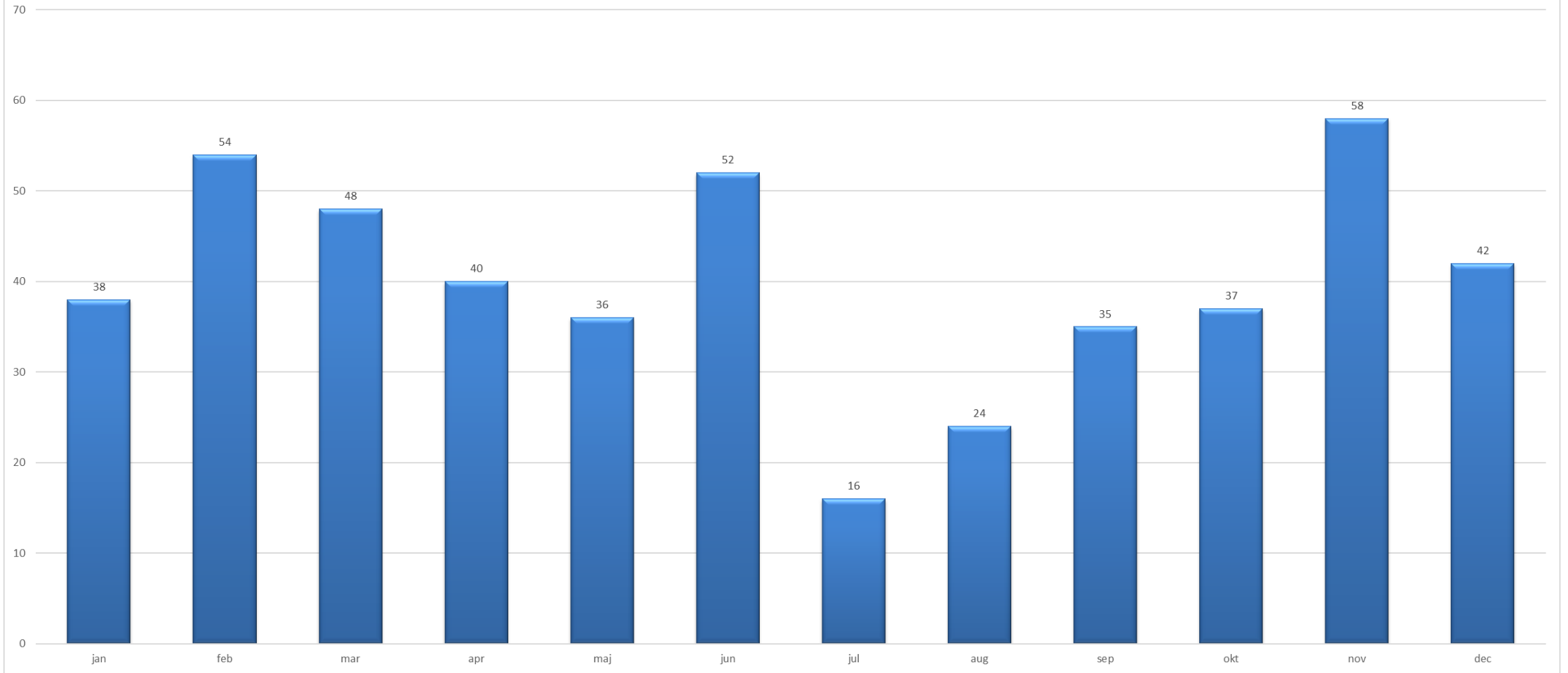

Antal remisser från elevhälsan 2021

Länsgemensam ledning i samverkan
Inom socialtjänst och angränsande område hälso- och sjukvård samt skolan i Kalmar län

Elevhälsan

Antal remisser från elevhälsan 2022

Läns gemensam ledning i samverkan
Inom socialtjänst och angränsande område hälso- och sjukvård samt skolan i Kalmar län

Dialog

Jämlik hälsa för barn och unga

Länsgemensam ledning i samverkan

Inom socialtjänst och angränsande område hälso- och sjukvård samt skolan i Kalmar län

Samordnande grupp
Barn och unga

Handlingsplaner

Samordnande grupp
Barn och unga

2023–2024

Länsgemensam ledning i samverkan
Inom socialtjänst och angränsande område hälso- och sjukvård samt skolan i Kalmar län

Länsgemensam ledning i samverkan
Inom socialtjänst och angränsande område hälso- och sjukvård i Kalmar län

Handlingsplan 2023-2024

Familjecentraler

Målområde	Aktiviteter
Barns fysiska, psykiska och sociala hälsa främjas genom tvärprofessionell samverkan på Kalmar läns familjecentraler.	Sammanställa årsberättelser från Familjecentralerna i länet. Utveckla en struktur för uppföljning utifrån familjecentralernas arbete.

Nära vård - Mörbylånga

Målområde	Aktiviteter
Barn och unga har en bättre hälsa genom ändamålsenlig och resurseffektiv styrning inom ramen för omställning till Nära vård.	Delta och stödja projektet <i>Förebyggande arbete bland barn och unga i Mörbylånga kommun</i> samt sprida erfarenheter till övriga kommuner i Kalmar Län.

Trygga goda uppväxtvillkor

Målområde	Aktiviteter
Barn och unga har trygga och goda uppväxtvillkor samt god fysisk och psykisk hälsa.	Analysera framtagna relevanta indikatorer från bland annat Länsstyrelsens kartläggning, LUPP och Elevhälsoenkäten. att skapa underlag för kommande aktiviteter. Stödja och sprida pågående arbeten med barn som anhöriga.

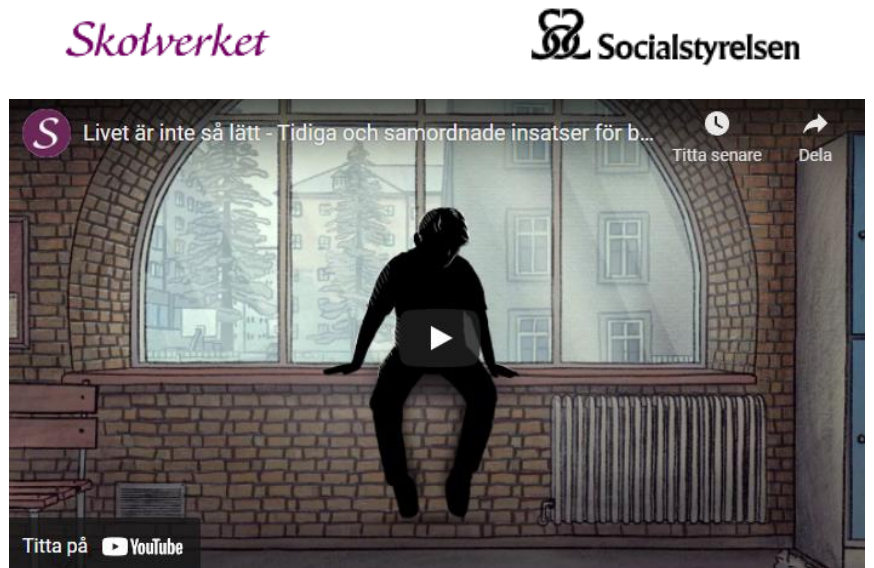
Tidiga samordnade insatser - TSI

Målområde	Aktiviteter
Barn och unga får stöd genom tidiga samordnade insatser i ett tidigt skede av en ogynnsam utveckling.	Delta i Socialstyrelsens och Skolverkets projekt för TSI för att främja samverkan mellan skola, hälso- och sjukvård och socialtjänst. Sprida lärdomar och goda exempel från TSI och utifrån dessa undersöka möjligheterna till överenskommelse om en miniminivå i länet kring tidiga samordnade insatser.

TSI – Tidiga samordnade insatser

- Delta i Socialstyrelsens och Skolverkets projekt för **TSI** för att främja samverkan mellan skola, hälso- och sjukvård och socialtjänst.
- Sprida lärdomar och goda exempel från TSI och utifrån dessa undersöka möjligheterna till överenskommelse om en miniminivå i länet kring tidiga samordnade insatser.

<https://youtu.be/DnGKhg8IONA>

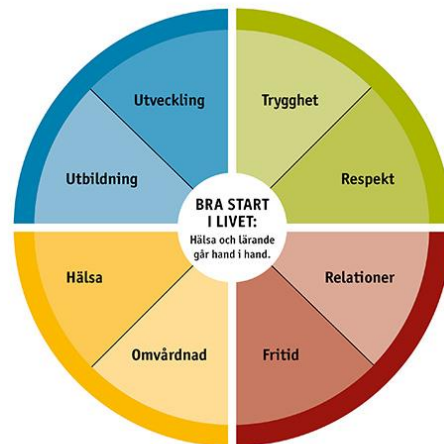

Länsgemensam ledning i samverkan
Inom socialtjänst och angränsande område Hälso- och sjukvård i Kalmar län

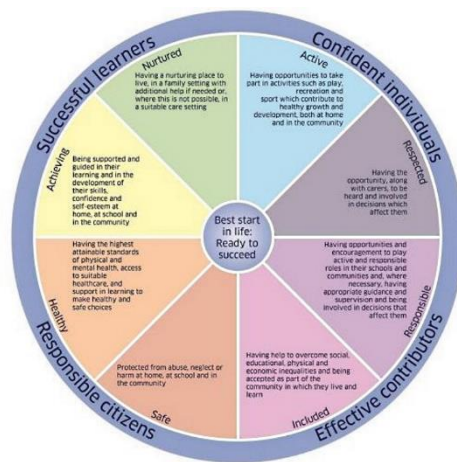
Modeller

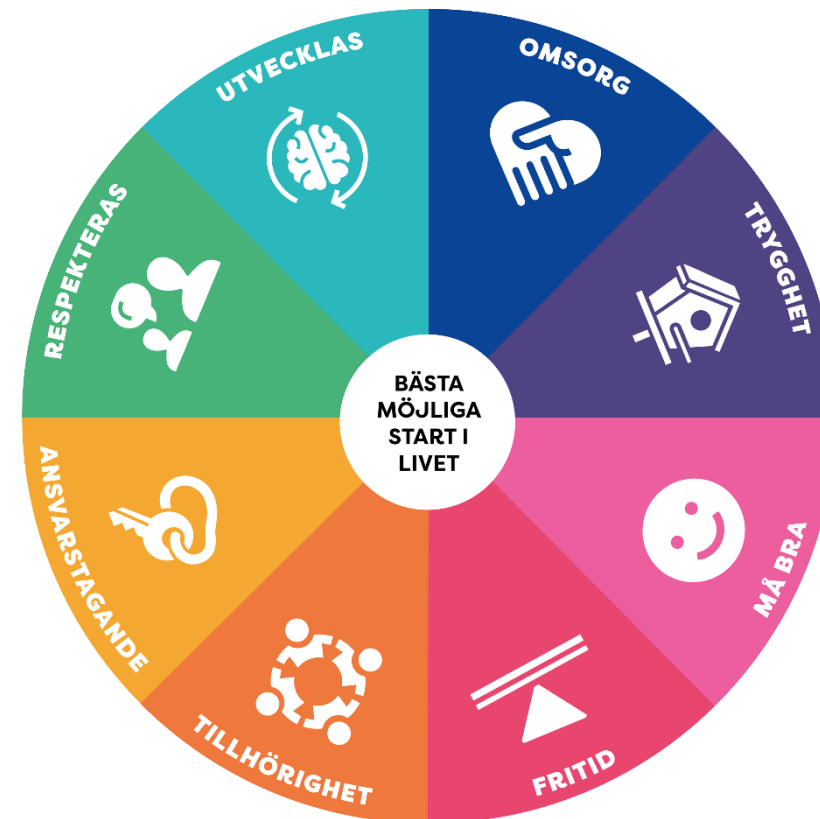
Kronobarnsmodellen

Tillsammans för varje barn

GIRFEC - skottlandsmodellen

Backa barnet

TSI – Tidiga samordnade insatser

Skolverket

 Socialstyrelsen

Länsgemensam ledning i samverkan
Inom socialtjänst och angränsande område Hälsa- och sjukvård i Kalmar län

Tack för samverkan!

